

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO

Gorzów Wielkopolski, dnia 21 grudnia 2023 r.

Poz. 3199

SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W ZIELONEJ GÓRZE ZA 2022 ROK

Spis treści

SPIS TREŚCI.....	2
SPIS TABEL.....	2
1. WSTĘP.....	3
2. RADA NADZORCZA.....	6
3. ZARZĄD I BIURO FUNDUSZU.....	7
4. POMOC PUBLICZNA.....	8
5. KONTROLE.....	8
5.1. KONTROLE ZEWNĘTRZNE.....	8
5.2. KONTROLE WEWNĘTRZNE.....	8
6. SYSTEM ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ.....	10
7. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNO-PROMOCYJNA.....	10
8. DZIAŁALNOŚĆ STATUTOWA.....	12
8.1. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA DZIAŁALNOŚCI FUNDUSZU.....	12
8.2. REALIZACJA ZADAŃ STATUTOWYCH.....	12
8.3. EFEKTY RZECZOWE I EKOLOGICZNE FINANSOWANIA ZADAŃ.....	17
8.3.1. OCHRONA I ZRÓWNOWAŻONE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI WODNYMI.....	17
8.3.2. OCHRONA POWIETRZA.....	19
8.3.3. EDUKACJA EKOLOGICZNA.....	21
8.3.4. POZOSTAŁE KOMPONENTY.....	25
9.2. OGÓLNOPOLSKI SYSTEM WSPARCIA DORADCZEGO W ZAKRESIE EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ ORAZ OZE.....	31
10. GOSPODARKA FINANSOWA.....	35
10.1. WPŁYWY / PRZYCHODY.....	35
10.1.1. PRZYCHODY Z TYTUŁU OPŁAT I KAR.....	36
10.1.2. WPŁYWY Z TYTUŁU DZIAŁALNOŚCI POŻYCZKOWEJ FUNDUSZU.....	36
10.1.3. PRZYCHODY Z OPERACJI KAPITAŁOWYCH.....	37

10.2 WYDATKI / KOSZTY.....	38
11. AKCJE I UDZIAŁY.....	40
12. BILANS ROCZNY I WYNIKI FINANSOWE.....	40

SPIS TABEL

TABELA 1. Umowy dofinansowania zawarte w 2022 roku.....	42
TABELA 2. Struktura umów zawartych w 2022 roku wg komponentów.....	43
TABELA 2.1. Struktura umów wg komponentów w latach 2018 - 2022.....	43
TABELA 3. Umowy zawarte w roku 2022 w podziale na grupy kontrahentów (w zł).....	46
TABELA 4. Wpływy* / przychody Funduszu w 2022 roku (w tys. zł).....	429
TABELA 5. Wpływy Funduszu w latach 2018-2022 (w tys. zł)*.....	50
TABELA 6. Wydatki / koszty Funduszu w 2022 roku (w tys. zł).....	51

INFORMACJE OGÓLNE

1. WSTĘP

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze jest samodzielną instytucją finansową i funkcjonuje, w rozumieniu art. 9 pkt. 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, jako samorządowa osoba prawna.

Przedmiotem działania Funduszu jest finansowanie, głównie inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej, zgodnie z kierunkami polityki ochrony środowiska i celami środowiskowymi wynikającymi ze Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego, realizowane w oparciu o środki własne i środki powierzone przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Istotną rolą Funduszu jest prowadzenie działań edukacyjnych oraz informacyjno-promocyjnych związanych z problematyką ochrony środowiska.

Dodatkowo Fundusz, w roku 2022, realizował zadania na rzecz realizacji Projektu pn. „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE” w ramach poddziałania 1.3.3 Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze prowadził w 2022 roku działalność, która była regulowana przez następujące podstawowe przepisy prawa oraz porozumienia:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2022 poz. 2556 ze zm.),
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. 2022 poz. 2625 ze zm.)
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach (Dz.U. 2022 poz. 699 ze zm.),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz.U. 2022 poz. 916 ze zm.),
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane (Dz.U. 2021 poz. 2351 ze zm.),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. 2022 poz. 1634 ze zm.),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2010 roku w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz.U. 2010 r. nr 226, poz. 1479 ze zm.),
- Ustawa z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz.U. 2023 poz. 120 ze zm.),
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2022 r. poz. 2651 ze zm.),
- Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2023 r. poz. 225 ze zm.),
- Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818 ze zm.),
- Ustawa z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych Dz.U. 2022 poz. 1710 ze zm.),
- Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz.U. 2021 poz. 743 ze zm.),
- Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. 2022 poz. 902 ze zm.) oraz Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 stycznia 2007 roku w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej (Dz.U. 2007 r. nr 10, poz. 68),
- Ustawa z dnia 17 grudnia 2004 roku o odpowiedzialności za naruszanie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. 2021 poz. 289),
- Ustawa z dnia 10 maja 2018 roku o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1781),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 grudnia 2017 r. w sprawie trybu działania organów wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz.U. 2017 poz. 2386 ze zm.),
- Porozumienie z dnia 7 czerwca 2018 r. zawarte pomiędzy NFOŚiGW, szesnastoma WFOŚiGW oraz BOŚ S.A. w sprawie realizacji Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”,

·Porozumienie w sprawie realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko dla osi priorytetowych: I - Gospodarka wodno-ściekowa i II - Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi (projekty o wartości poniżej 25 mln euro) zawarte w dniu 25 czerwca 2007 roku z Ministrem Środowiska wraz z późn. zm.,

·Umowa z dnia 28 kwietnia 2016 r. o partnerstwie na rzecz realizacji Projektu pn. „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE” w ramach poddziałania 1.3.3 Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020 zawarta pomiędzy Partnerem Wiodącym (NFOŚiGW), a Partnerami Projektu (14 WFOŚiGW oraz Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego).

Równocześnie działalność Funduszu regulowana była także, przyjmowanymi przez organy Funduszu w trybie zgodnym z obowiązującymi przepisami, dokumentami wewnętrznymi takimi jak:

·Strategia działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze na lata 2021-2024 (uchwała nr 000/61/20 z dn. 30 września 2020 r.),

·lista przedsięwzięć priorytetowych (uchwała nr 000/22/21 z dn. 28 czerwca 2021 r.),

·kryteria wyboru przedsięwzięć oraz ogólne zasady udzielania pomocy finansowej ze środków Funduszu, w tym zasady udzielania i umarzania pożyczek oraz tryb i zasady udzielania i rozliczania dotacji (uchwała nr 000/65/21 z dn. 29 listopada 2021 r. ze zm.),

·zasady i tryb udzielania i rozliczania dofinansowania zadań realizowanych przez państwowe jednostki budżetowe (uchwała nr 002/28/20 z dnia 20 marca 2020 r.),

·plan działalności (uchwała nr 000/69/21 z dn. 29 listopada 2021 r. ze zm.) oraz plan finansowy Funduszu (uchwała nr 000/70/21 z dn. 29 listopada 2021 r. ze zm.).

Programy własne WFOŚiGW w Zielonej Górze:

·Program udzielania dofinansowania w roku 2022 w formie pożyczek płatniczych (uchwała nr 000/64/21 z dnia 29 listopada 2021 r.),

·Program priorytetowy „Zrównoważony rozwój w ochronie środowiska – informacja i edukacja w lubuskich mediach” (uchwała nr 000/05/22 z dnia 8 marca 2022 r.),

·Program priorytetowy „Nowoczesna Remiza” (uchwała nr 000/14/22 z dnia 17 maja 2022 r.),

·Program priorytetowy „Odbudowa ekosystemu i różnorodności biologicznej rzeki Odry” (uchwała nr 000/43/22 z dnia 19 września 2022 r.).

oraz **Programy wspólne Wojewódzkiego i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej:**

·Program Priorytetowy Czyste Powietrze,

·Program Priorytetowy Moja Woda,

·Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych (część 1 i część 2),

·Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest na lata 2019 – 2023,

·Ogólnopolski program gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych,

·Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie,

·Program Priorytetowy Agroenergia. Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii,

·Program Priorytetowy Ciepłe Mieszkanie,

·Program Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej.

2. RADA NADZORCZA

Członków Rady Nadzorczej Wojewódzkiego Funduszu powołuje minister właściwy do spraw klimatu. W 2022 roku Rada Nadzorcza funkcjonowała w składzie:

·Aleksander Brzózka – wyznaczony przez ministra właściwego do spraw klimatu – Przewodniczący RN (od dnia 01.05.2022 r.),

·Łukasz Maliszewski - wyznaczony przez ministra właściwego do spraw klimatu – Przewodniczący RN (od dnia 09.03.2021 r. do dnia 31.01.2022 r.)

·Zbigniew Kołodziej – wyznaczony przez sejmik województwa – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej (od dnia 04.12.2020 r.),

·Piotr Barczak – wyznaczony przez wojewodę lubuskiego (od dnia 04.07.2017 r.); decyzją z dnia 08.06.2020 r. wyznaczony przez Ministra Klimatu,

·Roman Fraszczyk - wyznaczony przez Wojewodę Lubuskiego (od dnia 04.07.2017 r.),

·Patryk Supeł - wyznaczony przez Zarząd Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (od dnia 09.03.2021 r.).

W roku 2022 w trakcie 12 posiedzeń oraz w trybie obiegowym i za pomocą wideokonferencji, Rada Nadzorcza przyjęła łącznie 72 uchwały. Spośród najważniejszych, w dniu 26.04.2022 roku Rada Nadzorcza przyjęła uchwały: nr 000/11/22 w sprawie zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego WFOŚiGW w Zielonej Górze za rok 2021 oraz pokrycia straty netto za rok 2021 i nr 000/12/22 w sprawie zatwierdzenia rocznego sprawozdania Zarządu z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze za rok 2021.

Lista przedsięwzięć priorytetowych na 2023 rok przyjęta została uchwałą nr 000/15/22 z dn. 17 maja 2022 roku.

W dniu 25 listopada 2022 roku uchwałą nr 000/60/22 przyjęty został Plan działalności Funduszu na 2023 rok, a uchwałą nr 000/61/22 Roczny plan finansowy Funduszu na 2023 rok.

3. ZARZĄD I BIURO FUNDUSZU

W 2021 roku Zarząd Funduszu pracował w składzie:

·Prezes Zarządu **Pan Mariusz Herbut** (od dnia 13.11.2017 r.) oraz

·Zastępca Prezesa Zarządu **Pan Ireneusz Madej** (od dnia 15.04.2020 r.).

W okresie sprawozdawczym Zarząd na 55 posiedzeniach podjął 165 uchwał dotyczących:

- udzielenia promes dofinansowania zadań,
- udzielenia dofinansowania zadań,
- przyjęcia rozliczeń końcowych zadań,
- przyjęcia rozliczeń częściowych zadań,
- przyznania nagród za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracownika administracji rządowej i samorządowej,
- przyjęcia warunków udzielania dofinansowania zadań realizowanych w ramach programów własnych, oraz,
- przyjęcia regulaminów programów własnych Wojewódzkiego Funduszu oraz wspólnych Wojewódzkiego i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Na koniec 2022 roku w Funduszu zatrudnionych było (poza 2 osobowym Zarządem) 35 osób. W ramach struktury Wojewódzkiego Funduszu funkcjonowały: Wydział Administracyjno – Finansowy oraz Wydział Ekspertyz Ekonomiczno – Inżynierskich. Dodatkowo w Funduszu powołany był Zespół Doradców Energetycznych oraz stanowisko Pełnomocnika ds. Jakości, Inspektora Ochrony Danych i Specjalisty ds. BHP. Obsługa prawna oraz informatyczna Funduszu wykonywana była przez firmy zewnętrzne na zasadzie stałego zlecenia.

4. POMOC PUBLICZNA

Zgodnie z ustawą o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej Wojewódzki Fundusz jest podmiotem udzielającym pomocy publicznej w rozumieniu Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Fundusz udzielił w 2023 roku pomocy de minimis w łącznej kwocie 1 446 324,99 zł oraz pomocy horyzontalnej zgodnej z Programem SA.101484 w kwocie 60 000,00 zł.

Wsparcie w formie trzech pożyczek uzyskała firma działająca na terenie województwa lubuskiego.

Wsparcie w formie dotacji uzyskały łącznie 202 podmioty działające na terenie województwa lubuskiego. W zakresie rolnictwa w ramach „Ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”, wsparciem objęto 19 gospodarstw rolnych i 178 osób fizycznych prowadzących działalność. W ramach programu priorytetowego „Agroenergia” Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii” Fundusz zawarł cztery umowy dotacji z 3 osobami fizycznymi prowadzącymi działalność w zakresie rolnictwa. Umowy dotacji podpisano również z dwoma podmiotami działającymi na rynku medialnym.

5. KONTROLE

5.1. Kontrole zewnętrzne

W roku 2022, jak co roku, roczne sprawozdanie finansowe WFOŚiGW w Zielonej Górze za rok 2021 było poddane badaniu przez podmiot uprawniony do badania sprawozdania finansowego i uzyskało pozytywną opinię.

Inne instytucje zewnętrzne w 2022 roku czynności kontrolnych w WFOŚiGW w Zielonej Górze nie przeprowadzały.

5.2 Kontrole wewnętrzne

Działania w zakresie kontroli na miejscu zostały w 2022 roku wstrzymane z powodu zagrożenia epidemiologicznego wirusem SARS-CoV-2 i w konsekwencji wprowadzenia stanu epidemii a następnie stanu zagrożenia epidemicznego. W zaistniałej sytuacji główny nacisk czynności kontrolnych położono na kontrole dokumentacji. Weryfikowano dokumenty formalne i finansowe związane z realizowanymi zadaniami, zarówno na etapie przygotowania, realizacji jak i rozliczenia końcowego.

W 2022 roku nie wykonywano kontroli na miejscu projektów realizowanych w ramach Systemu Zielonych Inwestycji (GIS – Green Investment Scheme), niemniej WFOŚiGW w Zielonej Górze pozostawał w tej kwestii do dyspozycji NFOŚiGW na podstawie „Porozumienia w sprawie powierzenia niektórych czynności w ramach Krajowego Systemu Zielonych Inwestycji”.

Zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie o finansach publicznych, w WFOŚiGW w Zielonej Górze jako jednostce sektora finansów publicznych, prowadzono kontrolę zarządczą, która stanowi ogół działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy. W 2022 roku sporządzono oświadczenie o stanie kontroli zarządczej w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze za rok 2021. Zgodnie ze sporządzoną opinią w sprawie oceny stanu kontroli zarządczej, kontrola zarządcza w Wojewódzkim Funduszu w wystarczającym stopniu zapewniła prawidłowe funkcjonowanie, łącznie we wszystkich wymaganych kategoriach: zgodność działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczność i efektywność działania, wiarygodność sprawozdań, ochronę zasobów, przestrzeganie i promowanie zasad etycznego postępowania, efektywność i skuteczność przepływu informacji oraz zarządzanie ryzykiem. W związku z powyższym wypełniono części A oświadczenia o stanie kontroli zarządczej za 2021 rok (według wzoru MF), co oznacza, że w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Przeprowadzono roczny audyt w zakresie bezpieczeństwa informacji, w wyniku którego sporządzono „Sprawozdanie z wykonania czynności audytowych w zakresie bezpieczeństwa informacji w WFOŚiGW w Zielonej Górze”. Czynności audytowe zostały wykonane w wyniku realizacji przepisu § 20 zawartego w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 2247), który określa obowiązki na kierownictwie podmiotu publicznego związane z systemem zarządzania bezpieczeństwem informacji. Jednym z nich jest wskazany w § 20 ust. 2 pkt 14 rozporządzenia obowiązek zapewnienia okresowego audytu wewnętrznego w zakresie bezpieczeństwa informacji, nie rzadziej niż raz na rok. Dzięki temu uzyskano potwierdzenie, że Wojewódzki Fundusz spełnia wymagania zawarte w § 19-21 Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych.

6. SYSTEM ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ

Z myślą o zapewnieniu jak najwyższej jakości realizowanych usług oraz zadowolenia naszych klientów i innych stron zainteresowanych, WFOŚiGW w Zielonej Górze wdrożył System Zarządzania Jakością zgodny z normą ISO 9001 i stosuje odpowiednią Politykę Jakości. Pierwszy certyfikat niemieckiej jednostki certyfikującej RWTÜV Essen (Reńsko-Westfalskiego Stowarzyszenia Nadzoru Technicznego w Essen) Fundusz uzyskał już w 2002 roku. W 2010 roku potwierdzono ważność certyfikacji zgodnie z wymaganiami normy PN-EN ISO 9001:2009. W lutym 2018 roku przeprowadzono w Wojewódzkim Funduszu certyfikację, w wyniku, której Fundusz uzyskał certyfikat dla systemu zarządzania wg nowej normy PN-EN ISO 9001:2015 zgodnie z procedurą TÜV NORD Polska. W styczniu 2020 roku przeprowadzono w Wojewódzkim Funduszu audit recertyfikujący w wyniku, którego Fundusz uzyskał certyfikat na kolejny trzyletni okres. W dniu 27 stycznia 2022 roku przeprowadzony został z wynikiem pozytywnym drugi audit nadzoru, potwierdzając tym samym, skuteczność funkcjonującego w Wojewódzkim Funduszu systemu zarządzania jakością.

Obowiązująca od 2018 roku norma to „Systemy zarządzania jakością. Wymagania PN-EN ISO 9001:2015”. Oznacza to, że organizacja jaką jest WFOŚiGW w Zielonej Górze, wprowadziła i stosuje system zarządzania jakością w zakresie finansowego wspierania przedsięwzięć z dziedziny ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz realizacji powierzonych zadań w procesie zarządzania środkami pochodzącymi z Unii Europejskiej. System zarządzania jakością potwierdza, iż zarządzanie powierzonymi Funduszowi środkami odbywa się pod stałym nadzorem, wg ściśle określonych procedur, zapewniających skuteczne spełnianie ustalonych wymagań jakościowych.

7. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNO-PROMOCYJNA

Współpraca ze społeczeństwem województwa lubuskiego podejmowana była nie tylko w zakresie ustawowej działalności statutowej, lecz także w ramach realizacji własnych projektów informacyjno-promocyjnych. Działania te miały na celu przede wszystkim ułatwienie mieszkańcom regionu, beneficjentom i potencjalnym beneficjentom środków Funduszu dostępu do wysokiej jakości informacji o środowisku oraz upowszechnienie wiedzy o możliwościach podejmowania inicjatyw przyspieszających tempo rozwoju społecznego i gospodarczego województwa lubuskiego w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Istotne w komunikacji zewnętrznej było też wskazanie zasad, jakimi przy podejmowaniu decyzji finansowych kieruje się Fundusz.

Istotnym elementem działań informacyjno-promocyjnych Funduszu było kontynuowanie działań informacyjnych w ramach **Programu priorytetowego Czyste Powietrze**. W ramach podjętych działań uruchomiono dodatkowe linie telefoniczne. Powyższe działania informacyjne były prowadzone podczas każdego roboczego dnia tygodnia, zgodnie z godzinami pracy Funduszu, aby każda osoba zainteresowana Programem miała możliwość skorzystania z naszej pomocy. Jednocześnie należy zaznaczyć, że osoby zainteresowane Programem Czyste Powietrze mają także możliwość korzystania z platformy internetowej Portal Beneficjenta, poświęconej zagadnieniom Programu. Za pośrednictwem tej platformy możliwe jest zapoznanie się z zasadami Programu jak i wypełnienie wniosku o dofinansowanie (funkcja wypełniania wniosku o dofinansowanie została wyłączona 3.01.2023 wraz z wprowadzeniem aktualizacji Programu Priorytetowego Czyste Powietrze i uruchomieniem aplikacji Generator Wniosków o Dofinansowanie, który przejął tę funkcję). Wymienione formy kontaktowania się mieszkańców z Funduszem cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem.

Wśród podejmowanych inicjatyw ze strony Funduszu należy wymienić także spotkania warsztatowe dotyczące zagadnień związanych z finansowaniem przedsięwzięć w ramach Programu Czyste Powietrze, które zostały przez Fundusz zorganizowane i przeprowadzone dla pracowników samorządowych w trybie online przy użyciu aplikacji Teams oraz w formie tradycyjnych spotkań szkoleniowych. Podczas warsztatów omówione zostały m.in. następujące zagadnienia: zakres rzeczowy zadań możliwych do finansowania w ramach Programu Czyste Powietrze, wymogi techniczne dotyczące modernizacji przegród i instalacji urządzeń grzewczych, sposób wypełniania formularza wniosku o dofinansowanie oraz wniosku o wypłatę środków. Istotną część spotkań stanowiła analiza planowanych do zawarcia Porozumień z gminami w sprawie realizacji Programu Czyste Powietrze.

Ważnym źródłem przekazu informacji o Funduszu były spotkania eksperckie i wywiady udzielane przez Prezesa Zarządu w radiu regionalnym. Poprzez stronę internetową www.wfosigw.zgora.pl oraz profile na platformach społecznych Facebook oraz Twitter Fundusz rozpowszechniał najważniejsze informacje na temat aktualnych działań, akcji ekologicznych i innych wydarzeń związanych z ochroną środowiska. Poprzez stronę

internetową Funduszu udostępniane były niezbędne dokumenty, w tym obowiązujące w 2022 roku kryteria i zasady, programy i regulaminy dofinansowania zadań ekologicznych, wzory aktualnych wniosków, wykazy i wzory dokumentów wymaganych w procedurach przyznawania pomocy finansowej.

Istotnym elementem prowadzonych przez Fundusz działań informacyjnych i promocyjnych był udział we wspólnych akcjach wszystkich Wojewódzkich Funduszy oraz instytucji nadrzędnych, realizowany zdalnie w trybie online oraz w formie tradycyjnych spotkań. Spotkania miały charakter roboczy lub oficjalny, w zależności od bieżących potrzeb i przyjętego trybu spotkania. Należy podkreślić, że pomimo ograniczeń związanych z bezpośrednim udziałem w realizowanych wydarzeniach, dzięki wykorzystaniu dostępnych narzędzi technicznych i informatycznych, spotkania przeprowadzane w formie online okazały się równie wartościowe pod względem merytorycznym, a dla wielu uczestników taka forma udziału w organizowanych spotkaniach stanowiła korzystne rozwiązanie logistyczne.

W ramach działań informacyjno-promocyjnych przy wsparciu środków finansowych pochodzących z Projektu Doradztwa Energetycznego wydano kalendarz ścienny trójdzielny WFOŚiGW w Zielonej Górze na rok 2023 oraz wykonano inne materiały promocyjne.

8. DZIAŁALNOŚĆ STATUTOWA

8.1 Źródła finansowania działalności Funduszu

Środki wykorzystywane na działalność statutową Funduszu pochodziły z: opłat za korzystanie ze środowiska, kar za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska, oprocentowania udzielonych pożyczek oraz operacji kapitałowych prowadzonych z wykorzystaniem czasowo wolnych środków.

Corocznie znaczące źródło dofinansowywania stanowią środki, które wracają do Funduszu w postaci spłacanych rat kapitału pożyczek udzielanych przez Fundusz w latach poprzednich.

W 2022 roku, w celu wzmocnienia roli w systemie finansowania ochrony środowiska, Wojewódzki Fundusz korzystał również ze środków udostępnionych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, realizując programy o zasięgu krajowym, priorytetowe dla całego kraju.

8.2. Realizacja zadań statutowych

Podstawowym dokumentem strategicznym obowiązującym w Funduszu jest „Strategia działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze na lata 2021-2024”.

Na podstawie zidentyfikowanych potrzeb środowiskowych w województwie lubuskim, Fundusz realizował swoją misję, którą jest „Skuteczne wspieranie działań na rzecz środowiska i transformacji do gospodarki zeroemisyjnej ze szczególnym uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju”

Realizacja misji odbywa się poprzez pięć głównych priorytetów (celów) środowiskowych, które odpowiadają zapisom Wspólnej Strategii działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2021-2024. Należą do nich:

1. Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi;
2. Racjonalne gospodarowanie odpadami i ochrona powierzchni ziemi;
3. Ochrona atmosfery oraz ochrona przed hałasem;
4. Ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów;
5. Inne działania ochrony środowiska.

Działalność Funduszu w roku 2022 obejmowała realizację zadań statutowych wyrażającą się udzielaniem pomocy finansowej na zadania proekologiczne ze środków własnych Funduszu w formie pożyczek (w tym pożyczek płatniczych), dotacji, przekazania środków oraz dopłat do oprocentowania kredytów bankowych.

Na rok 2022 złożono 3 341 wnioski. Z przyczyn formalnych odrzucono 155 wniosków. W związku z formalną rezygnacją 41 wniosków nie zostało rozpatrzonych pozytywnie. W roku 2022 umowami o dofinansowanie sfinalizowano 3 395 wnioski na łączną kwotę (z uwzględnieniem aneksów) **92 600 579,65 zł**, w tym: 13 umów pożyczek na kwotę **24 229 282,95 zł** oraz 3 376 umowy dotacji i 6 umów przekazania środków na łączną kwotę **68 371 296,70 zł**.

Począwszy od roku 2018 Fundusz włączył się w realizację największego w kraju programu służącego redukcji niskiej emisji „Programu Czyste Powietrze”. Do końca roku 2022 roku do Wojewódzkiego

Funduszu wpłynęło **10 724** wnioski (w latach 2018-2020 wpłynęło 4 317 wniosków, 3 625 szt. w roku 2021, a w samym roku 2022 - 2 782 szt.). Zarząd Funduszu wydał łącznie **9 663** decyzji o dofinansowaniu na łączną kwotę **163 047 856 zł**, w tym wartość przyznanych dotacji wynosiła **159 839 290 zł**, a pożyczek **3 208 566 zł**. Sam rok 2022 zakończył się zawartymi **2 748** umowami dotacji na kwotę **53 126 583 zł**.

Działania Funduszu wyrażone w liczbach powyżej pokazują, że rok 2022 był kolejnym już z rzędu bezprecedensowym rokiem na przestrzeni prawie 30 lat działalności. Fundusz wykazał się pełną skutecznością w realizacji umów wynikających z ogólnych zasad oraz równolegle wdrożeniu programów własnych oraz wspólnych programów Wojewódzkich i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W odniesieniu do roku 2016, w roku 2022 nastąpił 7,5-krotny wzrost kwoty wsparcia inwestycji ekologicznych ze środków Funduszu w naszym województwie. W roku 2016 podpisano **141** umów na kwotę 12,3 mln zł, w 2017 roku **174** umów na kwotę 24,5 mln zł, w roku 2018 wsparto **364** zadania na kwotę 59,9 mln zł, w 2019 r. **1 884** inwestycji na kwotę 71,05 mln zł, w 2020 r. zawarto **3 262** umów na kwotę 58,35 mln zł, a w roku 2021 **4760** inwestycji na kwotę 85,20 mln zł. Listę umów zawartych w roku 2022 załączono do sprawozdania w tabeli nr 1.

W tabeli nr 2. oraz na towarzyszących jej wykresach przedstawiono strukturę umów zawartych w 2022 roku wg komponentów, w podziale na pożyczki i dotacje łącznie z przekazaniem środków. W ujęciu wartościowym największy udział spośród wszystkich zawartych umów miały umowy w komponencie Ochrona atmosfery, na który przypadło 71,88% całej kwoty pomocy. Jest to wymierny efekt wdrażania przez Wojewódzki Fundusz Programu Czyste Powietrze. Z danych dotyczących lat historycznych (patrz tabela nr 2.1.) wynika, że najbardziej wspieranym komponentem w ostatnich 3 latach była właśnie Ochrona atmosfery, natomiast latach 2018 i 2019 - Ochrona wód. W roku 2022 we wszystkich komponentach ochrony środowiska zaangażowano podobną wartość środków jak w roku poprzednim. Jest to głównie następstwem aktywnej polityki pożyczkowej WFOŚiGW w Zielonej Górze, realizacją własnych Programów oraz włączeniu się Funduszu w Programy wspólne z NFOŚiGW.

W ramach działalności statutowej, w okresie objętym sprawozdaniem, Fundusz obsługiwał również umowy z lat wcześniejszych, z których wynikały zobowiązania związane z wypłatą środków w 2022 r.

W roku 2022 największa aktywność Wojewódzkiego Funduszu zaangażowana była w realizację projektów z dziedziny ochrony atmosfery, ochrony wód oraz nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, dla tych komponentów łączna wartość zawartych umów stanowiła około 95% z całej kwoty wsparcia w roku sprawozdawczym.

W dniu 19 września 2018 roku rozpoczęto nabór wniosków w ramach **Programu Priorytetowego Czyste Powietrze**. Program Czyste Powietrze realizowany będzie w latach 2018-2029. Finansowanie Programu pochodzi w głównej mierze ze środków NFOŚiGW, środków WFOŚiGW oraz z środków europejskich nowej perspektywy finansowej. W okresie sprawozdawczym poza oceną wniosków, zawieraniem umów i wypłatą dofinansowań, Fundusz podjął szereg działań mających na celu rozpropagowanie informacji dotyczących problemu zanieczyszczenia powietrza w wyniku niskiej emisji i zagrożeń z nią związanych oraz samych możliwości skorzystania z dofinansowania na wymianę starego źródła ciepła i termomodernizację budynków jednorodzinnych.

Na przełomie roku 2022 i 2023 w Programie Czyste Powietrze wprowadzone zostały istotne, oczekiwane przez beneficjentów zmiany, które poprawiły funkcjonowanie Programu oraz jego dostępność dla osób fizycznych.

Do najważniejszych zmian w Programie Czyste Powietrze należą:

- **podwyższenie progów dochodowych,**
- **niemal dwukrotnie wyższe dofinansowanie,**
- **urealnienie kosztów jednostkowych.**

Przy podwyższonym dofinansowaniu próg dochodowy wzrósł z 1564 do 1894 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym i z 2189 do 2651 zł w gospodarstwie jednoosobowym. Z kolei przy najwyższym wymiarze wsparcia progi wzrosły odpowiednio z 900 do 1090 zł w przypadku gospodarstw wieloosobowych oraz z 1260 do 1526 zł w przypadku gospodarstw jednoosobowych.

Znaczny wzrost cen, w tym nośników energii (związany z agresją Rosji na Ukrainę) odcisnął swoje piętno również na osobach fizycznych, beneficjentach oraz potencjalnych beneficjentach Programu. Wychodząc

naprzeciw tym problemom w Programie Czyste Powietrze zastosowano zachęty do wykonywania kompleksowych termomodernizacji budynków, osiągając tym samym efektywność kosztową i ekologiczną inwestycji indywidualnych. Najwyższe dofinansowanie czyli nawet do 136 200 zł można uzyskać w przypadku przeprowadzenia tzw. głębokiej, a więc **kompleksowej termomodernizacji**.

W Programie urealniono wartości poszczególnych kosztów kwalifikowanych poprzez podniesienie maksymalnych kwot dotacji dla poszczególnych elementów finansowanych, a także maksymalnych kwot dotacji dla poszczególnych rodzajów przedsięwzięć. Program Czyste Powietrze został również uproszczony w zakresie procesu obsługi i rozliczeń.

Rok 2022 w Programie był również czasem na aktualizację formuły współpracy z gminami. Zawarto nowe porozumienia w sprawie wspólnej realizacji Programu Priorytetowego Czyste Powietrze. Zwiększa to dostępność do rządowych środków pomocowych i ułatwia mieszkańcom Województwa Lubuskiego składanie wniosków o dofinansowanie.

Jako uzupełnienie Programu Czyste Powietrze, począwszy od dnia 21 lipca 2022 r. rozpoczęto nabór wniosków w ramach **Programu Priorytetowego Ciepłe Mieszkanie**. Wsparciem objęte są przedsięwzięcia polegające na wymianie nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe i poprawie efektywności energetycznej w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych. Nabór wniosków dla beneficjentów końcowych (osób fizycznym posiadających tytuł prawny - własność lub ograniczone prawo rzeczowe do lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym) prowadzą gminy na swoim terenie, na podstawie umowy o dofinansowanie zawartej z WFOŚiGW w Zielonej Górze. Po przeprowadzeniu naboru i ocenie wniosków o dofinansowanie pod względem spełnienia warunków kwalifikujących do uzyskania dofinansowania w ramach Programu, gmina podpisze umowy o dofinansowanie z beneficjentami końcowymi. W roku 2022 zakończył I turę naboru wniosków. Do Funduszu wpłynęło 18 wniosków z lubuskich gmin na kwotę 9 025 000,00 zł.

Dodatkowo uzupełnieniem oferty Funduszu dla klientów indywidualnych były linie kredytowe prowadzone na podstawie umowy zawartej z Bankiem Ochrony Środowiska S.A. Umowa dotyczy dopłat ze środków Funduszu do oprocentowania kredytów preferencyjnych udzielanych przez BOŚ S.A. na inwestycje proekologiczne realizowane na terenie województwa lubuskiego. Celem dalszej współpracy z Bankiem będzie rozwijanie oferty dla podmiotów indywidualnych (osób fizycznych, osób prowadzących działalność gospodarczą i wspólnot mieszkaniowych).

Realizacja Programów Czyste Powietrze, Ciepłe Mieszkanie oraz Agroenergia spowodowała, że największą (liczebnie) grupą kontrahentów Funduszu były osoby fizyczne. Zestawienie umów zawartych w roku 2022 z podziałem na grupy kontrahentów przedstawiono w tabeli nr 3. Najwięcej nowych umów – 2 955 zawarto z podmiotami indywidualnymi (wszystkie umowy dotyczyły wsparcia w formie dotacji). Wartościowo największy udział w dotacjach miały również osoby fizyczne (81,9% ogólnej kwoty dotacji), a w pożyczkach – przedsiębiorcy (73,0% ogólnej kwoty pożyczek). Średnia wysokość dofinansowania udzielonego w formie pożyczek wyniosła aż 1 864 tys. zł (wartość maksymalna pożyczki to 9,5 mln zł), średnia wartość umowy w formie dotacji to 20,2 tys. zł (wartość maksymalna dotacji 977 tys. zł zawarta z Miastem Gorzów Wlkp. w ramach Programu Ciepłe Mieszkanie).

W roku 2022 zasady przyznawania pomocy określały maksymalne pułapy pomocy w odniesieniu do kosztów kwalifikowanych – w przypadku pożyczek na zadania realizowane wyłącznie ze środków krajowych - do 100%, W przypadku pożyczek na realizację zadań przy współudziale bezzwrotnych środków zagranicznych (z wyłączeniem pożyczek płatniczych) - do 100% różnicy pomiędzy planowanymi kosztami kwalifikowanymi przedsięwzięcia, a dofinansowaniem ze środków zagranicznych. Pożyczki udzielane były na zadania inwestycyjne w dziedzinach: ochrona wód, zaopatrzenie w wodę oraz ochrona atmosfery.

Maksymalny pułap pomocy w przypadku dotacji (lub przekazania środków) wynosił, w przypadku zadań realizowanych wyłącznie ze środków krajowych, do 50% kosztów kwalifikowanych (w przypadku Programu własnego dla lubuskich mediów dotacja wynosiła do 100% kosztów kwalifikowanych) oraz 80%, w przypadku państwowych jednostek budżetowych (p. j. b.). Dla zadań realizowanych przez p. j. b. przy współudziale bezzwrotnych środków zagranicznych, przy dofinansowaniu w formie dotacji lub przekazania środków, maksymalny udział środków Funduszu wynosił do 100% różnicy pomiędzy planowanymi kosztami kwalifikowanymi przedsięwzięcia, a dofinansowaniem ze środków zagranicznych. Dla kosztów, których obowiązek pokrywania przez Fundusz wynikał z obowiązujących przepisów prawa, udział Funduszu wynosił do 100% tych kosztów.

W 2022 roku dotacjami (łącznie z przekazaniem środków) wspierane były zadania w następujących dziedzinach: ochrona atmosfery, monitoring środowiska, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami, edukacja ekologiczna, ochrona wód oraz ochrona przyrody. Obejmowały one między innymi: dofinansowanie do wymiany starych pieców oraz zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych dla klientów indywidualnych, zakup samochodów ratowniczych i sprzętu specjalistycznego, oraz zadania z edukacji ekologicznej.

8.3 Efekty rzeczowe i ekologiczne finansowania zadań

8.3.1 Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi

W 2022 roku Fundusz zawarł 9 umów o dofinansowanie w formie pożyczek i pożyczek płatniczych na zadania związane z gospodarką wodno-ściekową dla klientów instytucjonalnych oraz 1 umowę w formie dotacji w ramach Programu Moja Woda. Jedna z umów pożyczek została zgłoszona do dofinansowania w ramach Ogólnopolskiego programu gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Program umożliwi objęcie dofinansowaniem zaopatrzenia w wodę i/lub zagospodarowania ścieków na obszarach poza aglomeracjami ujętymi w KPOŚK. Finansowaniem objęte są również podłączenia do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej tylko dla gospodarstw domowych (w tym również zarządzanych przez wspólnoty mieszkaniowe i spółdzielnie mieszkaniowe), gospodarstw agroturystycznych, obiektów użyteczności publicznej. Preferencyjność Programu polega na udzieleniu pożyczki wraz z umorzeniem do 50% jej wartości, nie więcej niż 5 milionów złotych.

Do zadań, dla których udzielono dofinansowań w komponencie należy zaliczyć:

„Budowa sieci kanalizacyjnej dla miejscowości Stare Strącze - cz. 1 w formule "zaprojektuj i wybuduj"; beneficjent Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sława Sp. z o.o.

Zakres zadania obejmuje budowę sieci kanalizacji sanitarnej o długości 6 167,00 m, budowę 69 szt. przyłączy kanalizacyjnych o łącznej długości 366,00 m, budowę 1 przepompowni ścieków oraz wymianę sieci wodociągowej o długości 500,00 m.

Zadanie realizowane jest w ramach Ogólnopolskiego programu gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych; wsparcie Funduszu udzielone zostało w formie pożyczki w kwocie 3 000 000,00 zł (z możliwością umorzenia).

„Przebudowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Maczków wraz z budową przydomowej oczyszczalni ścieków dla szkoły podstawowej w Białkowie”, beneficjent Zakład Usług Komunalnych Cybinka Sp. z o.o.

Zakres zadania obejmuje przebudowę stacji uzdatniania wody w miejscowości Maczków w zakresie: przebudowy budynku technologicznego, budowie zbiornika wód popłucznych, renowacji istniejącego zbiornika wody uzdatnionej, wymianie obudów studni głębinowych, montażu zbiornika neutralizatora ścieków, montażu zbiornika bezodpływowego na ścieki, montażu nowych studni chłonnych, wykonania oświetlenia terenu, dostawie i montażu agregatu prądotwórczego, dostawie i montażu aparatury kontrolno-pomiarowej i automatyki. Ponadto w ramach zadania wybudowana zostanie przydomowa oczyszczalnia ścieków dla szkoły podstawowej w Białkowie realizująca procesy oczyszczania na bazie złoża zraszanego.

Zadanie sfinansowane zostało w formie pożyczki w kwocie 416 468,78 zł oraz pożyczki płatniczej w kwocie 1 027 036,28 zł.

„Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Torzymiu wraz z budową sieci kanalizacji sanitarnej”, beneficjent Gmina Torzym.

Zakres zadania obejmuje rozbudowę i modernizację oczyszczalni ścieków w miejscowości Torzym. Po przeprowadzeniu prac ścieki oczyszczane będą poprzez dwa reaktory biologiczne. Znacząco wzrośnie przepustowość oczyszczalni – z 450 m³/d do 998 m³/d. Ponadto w ramach zadania wybudowana zostanie sieć kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej o długości 129,83 m, która umożliwi podłączenie torzymskiego szpitala oraz budynku mieszkalnego na ul. Biernackiego do zmodernizowanej oczyszczalni ścieków.

Zadanie sfinansowane zostało w formie pożyczki (4 508 500,00 zł) oraz pożyczki płatniczej (2 040 330,00 zł).

„Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej dla terenu osiedla przy ul. Słowiańskiej w Świebodzinie - Część 2 - Etapu I, III i IV oraz Etap II” realizowane przez Zakład Wodociągów Kanalizacji i Usług Komunalnych Sp. z o.o. Świebodzin.

Zakres zadania obejmuje budowę sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej o długości 1855,05 m, 43 szt. przyłączy kanalizacyjnych o łącznej długości 565,55 m, budowę sieci wodociągowej o długości 1727,75 m oraz 43 szt. przyłączy wodociągowych o łącznej długości 373,15 m.

Finansowanie to pożyczka w kwocie 1 891 252,45 zł w ramach środków własnych Funduszu.

W roku objętym sprawozdaniem Fundusz nie finansował zadań dotyczących wyłącznie komponentu Zaopatrzenie w wodę.

Z umów zawartych w roku 2022 efekt ekologiczny zaplanowano na lata następne.

8.3.2 Ochrona powietrza

W obszarze działań związanych z ochroną powietrza największym wyzwaniem dla całego kraju jest problem smogu wywołanego niską emisją. Same działania planistyczne podejmowane na szczeblu województwa lub interwencje prowadzone bezpośrednio przez organy ścigania nie rozwiązują samego problemu związanego z koniecznością wyeliminowania z użytku starych pieców i kotłów opalanych paliwami najniższej jakości w sposób nieefektywny. Dostrzegając potrzebę wsparcia inwestycyjnego, w dniu 19 września 2018 r. Fundusz, wraz z pozostałymi 15 wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska rozpoczął nabór wniosków o dofinansowanie w ramach **Programu Czyste Powietrze**.

Celem Programu jest poprawa jakości powietrza na obszarze kraju; zmniejszenie lub uniknięcie emisji zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery w wyniku procesów spalania paliw stałych, poprzez modernizację systemów grzewczych w budynkach jednorodzinnych. Program skierowany jest do osób fizycznych.

Program cieszy się ogromnym zainteresowaniem wśród mieszkańców województwa. Łącznie w roku 2021 do Funduszu wpłynęło 2 782 wnioski. W okresie sprawozdawczym Fundusz zawarł 2 748 umów dotacji na kwotę 53 126 583 zł.

Łącznie w wyniku realizacji Programu Czyste Powietrze w 2022 roku dla umów zakończonych w tym roku uzyskano efekt ekologiczny w postaci:

- ograniczenia zużycia energii końcowej o 37 962,60 MWh/rok,
- redukcja CO₂ – 16 100 Mg/rok, pył PM10 – 45,94 Mg/rok; pył PM2,5 – 40,99 Mg/rok; SO₂ – 179,68 Mg/rok; B(a)P – 0,059387 Mg/rok¹⁾.

W roku objętym sprawozdaniem w komponencie Ochrona powietrza dofinansowano dodatkowo 7 zadań:

· w ramach Programu Ciepłe Mieszkanie podpisano dwie umowy z Gminą Brzeźnica i Miastem Gorzów Wlkp. na łączną kwotę 1 915 tys. zł (pozostałe 16 umów dla złożonych wniosków zostały podpisane na początku 2023 roku).

· „Budowa instalacji fotowoltaicznej w Gminie Górzycza o łącznej mocy 6,19 MWe”; beneficjent BB Development sp. z o.o. Kwota dofinansowania w formie pożyczki wyniosła prawie 9,5 mln zł i jest to największy projekt realizowany przez przedsiębiorcę prywatnego w historii WFOŚiGW w Zielonej Górze.

· 3 inwestycje dotyczące efektywności energetycznej i OZE zrealizowane na budynkach przedsiębiorcy TEMA Sp. z o.o. (łącznie wartość pożyczek udzielonych w roku sprawozdawczym to 178 tys. zł).

· „Montaż paneli fotowoltaicznych o mocy 10kW na budynku biurowym TEMA Sp. z o.o.” oraz „Montaż paneli fotowoltaicznych o mocy 20kW na budynku "szwalni" TEMA Sp. z o.o.” realizowane przez TEMA Sp. z o.o.

· „Zakup czterech samochodów z napędem elektrycznym dla potrzeb Policji garnizonu lubuskiego z przeznaczeniem KPP we Wschowie, KMP w Gorzowie Wlkp, KPP w Nowej Soli oraz KPP w Strzelcach Krajeńskich” zadanie dofinansowane w formie udostępnienia środków dla Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp.

Łączne dofinansowanie udzielone w komponencie ochrona atmosfery wyniosło w 2022 roku 66 563 475,74 zł (pożyczki 9 673 867,93 zł oraz dotacje 56 889 607,81 zł) i było o 13 mln wyższe niż w roku ubiegłym. W roku 2022 zauważalna tendencja wzrostu nośników energii przełożyła się na wzrost dofinansowań dla przedsiębiorców w zakresie efektywności energetycznej i wykorzystania odnawialnych

¹⁾ Efekt określony na podstawie metodyki NFOŚiGW wyznaczania efektu ekologicznego w Programie Czyste Powietrze

źródeł energii. Fundusz prognozuje, że tendencja w zakresie wsparcia tych inwestycji utrzyma się w kolejnych latach.

Dużym wsparciem dla osób fizycznych, poza możliwością skorzystania ze środków Programu Czyste Powietrze, była oferta skierowana do tych podmiotów przez Fundusz we współpracy z **Bankiem Ochrony Środowiska S.A.** W ramach komponentu **Ochrona powietrza**, dopłatami do oprocentowania kredytów preferencyjnych objęte były zadania realizowane w ramach jednej spośród czterech linii kredytowych: realizacja zadań modernizacyjnych służących ochronie powietrza (linia 1), budowa małych i przydomowych oczyszczalni ścieków (linia 2), termomodernizacja budynków mieszkalnych (linia 3) oraz wsparcie osób fizycznych, osób prowadzących działalność gospodarczą i wspólnot mieszkaniowych na realizację zadań w zakresie ochrony środowiska, innych niż działania objęte liniami nr 1-3.

8.3.3 Edukacja ekologiczna

W 2022 roku w ramach międzydziedzinowego komponentu **Edukacja Ekologiczna** WFOŚiGW w Zielonej Górze wsparł finansowo 12 edukacyjnych projektów, w tym 11 w formie bezzwrotnych dotacji, udzielanych w wysokości do 50% kosztów kwalifikowanych zadania oraz 1 projekt w formie przekazania środków finansowych do rezerwy celowej budżetu państwa na przedsięwzięcie realizowane przez państwową jednostkę budżetową - z dofinansowaniem 80% kosztów zadania. Wsparcie finansowe tych zadań przez Fundusz zamknęło się w kwocie 330.800,22 zł i przeznaczone zostało na przedsięwzięcia edukacyjne w obszarach tematycznych: ochrona klimatu i walka z niską emisją, znaczenie bioróżnorodności dla stabilności środowiska człowieka, a także ochrona Ziemi, w tym głównie prawidłowe gospodarowanie odpadami komunalnymi,

Środki dotacyjne WFOŚiGW umożliwiły m.in. przeprowadzenie w województwie lubuskim 6 rozbudowanych, programowych, przedsięwzięć edukacyjnych, takich jak:

1. Program edukacyjny pn. „*Edukacja antysmogowa w Gminie Skąpe*”, zaplanowany do realizacji w roku szkolnym 2022/2023 i ukierunkowany na podniesienie wiedzy i świadomości ekologicznej ponad 1830 osób – dzieci i dorosłych mieszkańców gminy Skąpe. Programową edukację rozpoczęto we wrześniu 2022 r. zakupem i zamontowaniem w 3 gminnych szkołach podstawowych: w Radoszynie, Międzyzlesiu oraz Ołoboku zestawów urządzeń do pomiaru i monitoringu jakości powietrza (mierników zanieczyszczenia powietrza z ekranami LED i monitorów wewnętrznych). Zaangażowała się w to cała lokalna społeczność: dzieci ze wszystkich placówek oświatowych w gminie wraz z rodzicami i rodzinami, nauczyciele oraz Młodzieżowa Rada Gminy. Edukacja teoretyczna na temat jakości powietrza jako wspólnego dobra o szczególnym znaczeniu oraz wpływu człowieka na zmiany klimatu w środowisku lokalnym, prowadzona była poprzez szkolenia dla nauczycieli, zajęcia lekcyjne dla dzieci we wszystkich szkołach gminnych i pogadanki dla rodziców. Jej uzupełnieniem stało się 60 godzin części warsztatowej projektu, polegającej na stałym monitoringu jakości powietrza przez uczniów szkół, w których zamontowano mierniki, obliczaniu średnich wartości zanieczyszczenia, generowaniu raportów i prezentację wyników pomiarów mieszkańcom Gminy. Dla zwiększenia efektywności przedsięwzięcia przeprowadzono konkursy (internetowy i plastyczny) dla uczniów nt. jakości powietrza, a najciekawsze prace zostały wykorzystane w wydanym kalendarzu na rok 2023.

2. Kampania edukacyjno-informacyjna „*ZazieleńMy Gorzów*”, poszerzająca świadomość ekologiczną i wiedzę dendrologiczną ok.5000 mieszkańców Gorzowa: dzieci, młodzieży z gorzowskich placówek oświatowych oraz dorosłych. Edukacja na temat znaczenia bioróżnorodności w życiu człowieka w aglomeracji, w tym roli terenów zielonych i drzew w środowisku miejskim, prowadzona była od stycznia do października 2022 r. w różnorodnych formach, w tym: tematycznych warsztatów dla dzieci w przedszkolach, konkursów (plastycznym, literackim i fotograficznym) dla różnych grup odbiorców i nagrodzenia laureatów m.in. wycieczką do ogrodu dendrologicznego, poprzez aktywne działanie pn. „Dzień dla drzew” - z terenową grą miejską i drużynowym quizem, a także z wydaniem tematycznej książeczki dla dzieci.

3. Kampania edukacyjno-informacyjna pod hasłem „*Co byczy w ulu*” dla mieszkańców gminy Przytoczna, uświadamiająca rolę pszczół w życiu człowieka, zagrożeń cywilizacyjnych dla owadów zapylających i konieczności ich ochrony dla dobra środowiska naturalnego. Przedsięwzięcie realizowano od marca do końca maja 2022 r. za pośrednictwem 23 edukacyjnych warsztatów dla dzieci z przedszkoli i szkół gminnych, interaktywnego spektaklu terenowego o tematyce ekologicznej pn. "Bajeczna Fiesta" oraz ekologicznego festynu gminnego nad jeziorem Przytoczno, z zabawami edukacyjnymi, kreatywnymi grami, konkursami wiedzy i plastycznymi oraz nagrodzeniem uczestników m.in. nagrodami w formie roślin miododajnych.

4. Kampania edukacyjno-informacyjna Związku Międzygminnego EKO-PRZYSZŁOŚĆ pn. „*Okaz kulturę i chroń naturę!*” w zakresie prawidłowej segregacji i recyklingu odpadów komunalnych oraz gospodarowania odpadami., w której w ciągu 2022 roku wzięło udział łącznie ponad 46 000 mieszkańców z 13 gmin objętych obszarem działania Związku. Przeprowadzono 70 prelekcji dla 1376 uczniów klas I szkół podstawowych, a w 72 placówkach oświatowo-wychowawczych odbyło się 88 tematycznych spektakli teatralnych pt. *Małe śledztwo w wielkiej sprawie*”, które obejrzało łącznie 4725 dzieci przedszkolnych i młodszych klas szkół podstawowych. Tematyczna edukacja za pośrednictwem przedstawienia teatralnego wzbogacona została wydrukowanymi kolorowanymi edukacyjnymi i dydaktycznymi planszami prezentującymi zasady poprawnej segregacji odpadów. Dorosłym mieszkańcom gmin udostępniono od grudnia 2021 r. do listopada 2022 r. spersonalizowaną, bezpłatną aplikację mobilną EcoHarmonogram, z modułami obejmującymi: dane o rodzajach odpadów i punktach poboru, informacje na temat PSZOK, harmonogram odbioru odpadów, powiadomienia o datach wywozu odpadów komunalnych, najbliższy termin wywozu, numery telefonów i adresy, gdzie zgłaszać nieprawidłowości. Wsparciem informacyjnym dla prawidłowej segregacji oraz wykorzystania aplikacji mobilnej były artykuły edukacyjno-informacyjne w „Gazecie Lubuskiej”, Tygodniku „Krań” i „Głosie Regionu”.

5. Półroczna kampania informacyjna pn. „*Jestem, myślę, segreguję*” utrwalająca zasady segregacji odpadów komunalnych i właściwego postępowania z odpadami pochodzącymi z różnych źródeł, skierowana ok. 11 000 mieszkańców 6 gmin należących do Związku Celowego Gmin MG-6. W zakres trwającej pół roku akcji wpisało się 12 tematycznych spotkań z mieszkańcami, z bezpłatną dystrybucją „Słownika poprawnej segregacji” i 6 warsztatów edukacyjnych, zorganizowano też dla mieszkańców gmin festiwal ekologiczny w formule online, posiłkując się we wszystkich działaniach wyprodukowanym filmem, jako narzędziem dydaktycznym obrazowo upowszechniającym obowiązujące zasady segregacji i ich wpływ na życie człowieka w najbliższym środowisku.

6. Cykliczny program edukacyjny dla szkół Gminy Nowogród Bobrzański pn. *„Błękitny Festiwal Twórczości Dziecięcej”*, w 2022 roku realizowany pod hasłem *„Czysty świat - człowiek rad”*, ukierunkowany na upowszechnianie wśród dzieci dobrych nawyków prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności prawidłowych zasad ich selektywnego zbierania. W tej edycji Festiwalu wzięło udział 8 szkół z terenu Gminy i ich 500 uczniów, którzy od marca do czerwca 2022.r uczestniczyli w 4 szkolnych warsztatach tematycznych i konkursach plastycznych pod hasłami *„Robimy kosze do recyklingu z odpadów”*, *„W recyklingu jest zasada - wszystko na coś się przerabia”*, organizowali lokalne happeningi i dzielili się zdobytą wiedzą w tematycznych gazetkach szkolnych. Aktywne szkoły zostały nagrodzone zestawami edukacyjnymi, a najbardziej zaangażowani uczniowie i klasy - nagrodami indywidualnymi.

Środki finansowe z Funduszu na prowadzenie w 2022 roku edukacji ekologicznej w zakresie ochrony różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów trafiły także do Parku Narodowego „Ujście Warty”, Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego oraz Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

·Poprawiono stan infrastruktury edukacyjnej w Parku Narodowym „Ujście Warty”, który mógł dzięki dotacji z Funduszu w wysokości 75 000,- zł kupić przyrządy optyczne do obserwacji ptaków tj. 2 lunety z pokrowcami i statywami oraz 60 dachoprzyrządowych, wodoodpornych lornetek. Ze względu na walory ornitologiczne Parku, te pomoce dydaktyczne są najczęściej wykorzystywane w trakcie zajęć edukacyjnych prowadzonych w PN „Ujście Warty” dla grup i przez turystów indywidualnych, a intensywność korzystania z takiego sprzętu do obserwacji ptaków spowodowała, że Park na koniec 2021 roku dysponował jedynie 35 sprawnymi lornetkami, co wymuszało na uczestnikach zajęć jednoczesne korzystanie z 1 lornetki przez 3 osoby.

·Dotacja dla Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego w kwocie 43.750 zł umożliwiła utworzenie „Ogrodu tajemnic” przyrody przy Leśnej Stacji Dydaktycznej w Lipach, wraz z wygrodzeniem części terenu, zamontowaniem 11 przestrzennych, interaktywnych gier edukacyjnych, utwardzeniem przyrodniczych szlaków spacerowych o długości 170 metrów, nasadzeniami 200 roślin i montażem 6 ławek, ułatwiających prowadzenie przyrodniczych zajęć edukacyjnych w terenie.

·Przekazanie środków do rezerwy celowej budżetu państwa na zadania z dziedziny edukacji ekologicznej realizowane przez państwowe jednostki budżetowe pomogło Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim na prowadzenie edukacji i rozpowszechnianie wiedzy na temat form ochrony przyrody województwa lubuskiego. Było to możliwe za pośrednictwem zakupionych 200 nośników pamięci USB o poj. 64 GB każdy i nagrania na nich w celu nieodpłatnego rozpowszechnienia 5 filmowych materiałów przyrodniczych dotyczących 6 rezerwatów przyrody województwa lubuskiego: „Santockie Zakole”,

"Gorzowskie Murawy", "Buki Zroiskie im. prof. Lucjana Agapowa", "Dolina Postonii", "Lemierzyce" i "Lubiatowskie uroczyska".

Zupełnie inny charakter miała dotacja dla Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Żaganiu. Przekazanie z Funduszu 49 000 zł na modernizację sali szkoleniowej, znajdującej się w jednostce ratowniczo-gaśniczej PSP w Szprotawie, pozwoliło na utworzenie w niej Interaktywnego Centrum Edukacji Przeciwpożarowej PSP w Żaganiu, służącego całemu powiatowi. Na dotychczasowej powierzchni niegdyśszej sali szkoleniowej powstały przestrzenne, interaktywne tematyczne moduły edukacyjne: las, woda i biwak, wypadek / pierwsza pomoc, wyposażone w szkoleniowy sprzęt przeciwpożarowy i przedmedyczny, audiowizualny, tablice edukacyjne, z niezbędnym oprogramowaniem komputerowym – wszystko do prowadzenia przez PSP edukacji ekologicznej w zakresie ratownictwa ekologicznego, przeciwpożarowego i medycznego dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych mieszkańców powiatu żagańskiego. W Centrum od grudnia 2022 roku realizowane są praktyczne zajęcia edukacyjne w zakresie prewencji społecznej, podczas których przedszkolaki i uczniowie szkół, nie tylko żagańskich, mogą zapoznać się z zagrożeniami nadzwyczajnymi oraz zasadami ratowania życia i zdrowia w sytuacjach niebezpiecznych, nabywają umiejętności udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, alarmowania w sytuacjach zagrożenia. a uczą się tego w warunkach kontrolowanego zagrożenia, z możliwością poznania właściwych sposobów reagowania, Działalność Centrum pozwoli na prowadzenie tego typu edukacji dla ok. 27 000 dzieci rocznie.

Oddzielne środki dotacyjne Fundusz przeznaczył na realizację własnego programu priorytetowego, prowadzonego w formie konkursu dla mediów województwa lubuskiego dziedziny Edukacja Ekologiczna o tematyce priorytetowej **Zrównoważony rozwój w ochronie środowiska – informacja i edukacja w lubuskich mediach**". Celem tego programu było podniesienie wiedzy i świadomości Lubuszan o współczesnym gospodarowaniu zasobami środowiska poprzez zaktualizowanie mediów regionu lubuskiego do upowszechniania informacji i prowadzenia edukacji ekologicznej na temat zrównoważonego rozwoju w polskim systemie ochrony środowiska oraz źródeł i zasad finansowania tego systemu przez WFOŚiGW w Zielonej Górze. Przedmiotem konkursowych projektów w wybranych kategoriach: prasa, radio lub telewizja były przygotowywanie i publikacja lub emisja w 2022 roku cyklu edukacyjnych materiałów w formie kolumn prasowych lub audycji radiowych czy telewizyjnych programów ekologicznych, kierowanych do mieszkańców regionu, zawierających wskazaną przez Fundusz tematykę nadrzędną, tj.: problematykę zmian klimatu, w tym przeciwdziałanie niskiej emisji, efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii, a także upowszechnianie wiedzy o programach prośrodowiskowych, i aktualnych wydarzeniach nt. zrównoważonego rozwoju w ochronie środowiska.

W kategorii Telewizja nie wybrano zwycięskiego projektu, natomiast w kategorii Radio dotację w wysokości 22 950 zł wygrała Rozgłównia Radiowa Polskiego Radia RADIO ZACHÓD za cykl 17 audycji edukacyjnych pn. „Pokonaj smog – Lubuskie bliżej natury”, Głównym celem cyklu było promowanie postaw i zachowań proekologicznych, ukierunkowanych na wzrost świadomości mieszkańców województwa nt. przyczyn i skutków zmian klimatu, konsekwencji tych zmian dla życia człowieka oraz działań podejmowanych w województwie lubuskim i w konkretnych gminach, wykorzystujących do walki niską emisją ogólnopolskie programy pomocowe i zasoby regionalne. Ekologiczna edukacja radiowa objęła ok. 100 000 słuchaczy audycji emitowanych co drugi czwartek od maja do grudnia 2022 r. na antenie RADIA ZACHÓD oraz dodatkowo ok. 50 000 odbiorców odwiedzających stronę internetową www.radiozachod.pl. W kategorii Prasa dotacja w wysokości 20 000 zł trafiła do Polska Press Sp. z o.o. Oddział w Zielonej Górze na realizację cyklu 20 edukacyjnych kolumn prasowych pn. „Informacja i edukacja ekologiczna w Gazecie Lubuskiej” podejmującego m.in. problematykę niskiej emisji, termomodernizacji budynków, suszy, segregacji odpadów oraz aktualnych pomocowych programów prośrodowiskowych kierowanych do mieszkańców regionu. Treści edukacyjne, ukazujące się na łamach „Gazety Lubuskiej” co dwa tygodnie od czerwca do końca grudnia 2022 r. dostępne były dla ok. 49 tys. czytelników wydania drukowanego oraz dla ponad 1 600 000 użytkowników portalu gazetalubuska.pl.

8.3.4 Pozostałe komponenty

W ramach komponentu **Nadzwyczajne zagrożenia środowiska** udzielono dofinansowania w formie dotacji, przekazania środków oraz pożyczek na doposażenie w sprzęt ratowniczy jednostek Państwowej Straży Pożarnej Województwa Lubuskiego, jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych oraz gmin.

Głównym kierunkiem działania Funduszu w zakresie Nadzwyczajnych zagrożeń środowiska w 2021 r. było zaangażowanie własnych środków oraz udostępnionych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Program priorytetowy „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych

Część 1) W tworzenie ram Programu zaangażowane są instytucje szczebla krajowego (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwo Środowiska i NFOŚiGW) oraz regionalnego (Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wlkp. oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze).

W ramach tego programowego działania, Fundusz wspomógł zakupy 10 specjalistycznych samochodów ratowniczo - gaśniczych. Wsparcie otrzymały bezpośrednio jednostki ochotniczych straży pożarnych: Ochotnicza Straż Pożarna w Mirocinie Górnym; Ochotnicza Straż Pożarna Gostchorze; Ochotnicza Straż Pożarna Wyszanowo; Ochotnicza Straż Pożarna w Skwierzynie; Ochotnicza Straż Pożarna w Niegosławiu; Ochotnicza Straż Pożarna Gola; Ochotnicza Straż Pożarna Ołobok, Ochotnicza Straż Pożarna Nowogród Bobrzański, Ochotnicza Straż Pożarna Lutol Suchy oraz Ochotnicza Straż Pożarna w Pszczewie. Łącznie przekazano 1 273 000 zł (w tym wsparcie ze środków WFOŚiGW to kwota 1 183 000 zł). Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych będzie kontynuowany w kolejnych latach, a jego realizacja na szczeblu wojewódzkim przez Fundusz daje gwarancję celowości i poprawności realizacji założeń programu.

Kolejną bardzo znaczącą formą pomocy był **Ogólnopolski programu finansowania służb ratowniczych Część 2)** Dofinansowanie zakupu sprzętu i wyposażenia jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych (tzw. „Mały Strażak”). W ramach programu Fundusz dofinansował zakup sprzętu ratowniczo – gaśniczego w formie dotacji w kwocie maksymalnej 12 000,00 zł. Zainteresowanie Programem w województwie lubuskim zaktywizowało 298 jednostek OSP. Program umożliwił wyposażenie jednostek w sprzęt o łącznej wartości 5 958 880,71 zł; a dotacja WFOŚiGW wyniosła 1 576 000 zł oraz dotacja z NFOŚiGW 2 000 000,00 zł.

Decyzją Zarządu oraz Rady Nadzorczej Funduszu, w dniu 03.06.2022 r. WFOŚiGW w Zielonej Górze ogłoszono nabór wniosków w ramach Programu własnego „Nowoczesna Remiza”. Celem Programu jest poprawienie funkcjonowania jednostek ochotniczych straży pożarnych województwa lubuskiego poprzez finansowanie nakładów inwestycyjnych zmierzających do poprawienia efektywności energetycznej jednostek/ lub wsparcie budowy nowych jednostek oraz doposażenie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w sprzęt niezbędny do zapobiegania i likwidacji skutków katastrof naturalnych, ekstremalnych zjawisk atmosferycznych lub awarii technicznych, których skutki zagrażają życiu lub zdrowiu osób, mieniu albo środowisku naturalnemu.

Pomoc finansowa Wojewódzkiego Funduszu w formie pożyczki z 40% umorzeniem przeznaczona jest na: termomodernizację i rozbudowę istniejących budynków remiz z wykorzystaniem OZE, budowę nowych remiz przeznaczonych dla jednostek OSP z wykorzystaniem OZE oraz zakup specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych oraz podczas usuwania skutków zagrożeń. W ramach naboru, w roku 2022, dzięki asygnowaniu większej niż pierwotnie planowano kwoty na Program, dofinansowanie udzielono wszystkim 10 aplikującym wnioskodawcom. Inwestycje polegające na budowie nowych oraz termomodernizacji i rozbudowie istniejących remiz z wykorzystaniem OZE finansowane będą w do roku 2024, a łączna wartość wsparcia wyniosła 11 611 843,84 zł.

Łącznie w komponentcie nadzwyczajnych zagrożeń podpisanych zostało 340 umów na dofinansowanie zadań w formie dotacji i przekazania środków (o 63 więcej niż w roku ubiegłym). Dofinansowanie środkami wojewódzkiego oraz narodowego funduszu w roku 2022 wyniosło 7 810 586,96 zł.

W ramach komponentu **Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami** w roku sprawozdawczym lubuski Wojewódzki Fundusz realizował dofinansowania zadań usuwania wyrobów zawierających azbest w ramach Programu priorytetowego NFOŚiGW.

Gminy przystępujące do Programu mogły uzyskać dofinansowanie dotacyjne w wysokości uzależnionej od wskaźnika G - dochodów podatkowych na jednego mieszkańca w gminie, odpowiednio:

- do 100% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia dla gmin o wartości wskaźnika G określonego dla roku poprzedzającego rok złożenia wniosku nie większej niż 1500,
- do 70% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia dla gmin o wartości wskaźnika G określonego dla roku poprzedzającego rok złożenia wniosku w przedziale powyżej 1500 do 2000,
- do 40% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia dla gmin o wartości wskaźnika G określonego dla roku poprzedzającego rok złożenia wniosku powyżej 2000.

Do kosztów kwalifikowanych zaliczono: koszty demontażu, zbierania, transportu i unieszkodliwienia lub zabezpieczenia odpadów zawierających azbest.

Do Programu w roku 2022 przystąpiły 63 gminy. Rzeczywiste dofinansowanie zadań osiągnęło wartość 1 118 201,67 zł.

W roku 2022 uzyskano efekt ekologiczny uzyskany na podstawie realizacji umów z zakresu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu 63 gmin, w postaci ilości unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych (zdeponowanych na składowiskach odpadów), który wyniósł ogółem 2 261,69 Mg, przy średnim jednostkowym dofinansowaniu do unieszkodliwiania 1 Mg azbestu w wysokości 494,41 zł/Mg.

Zestawienie udzielonego dofinansowania oraz podsumowanie Programu usuwania azbestu w roku 2022 zawarto na wykresach od 1-5 w załączeniu do Sprawozdania.

W roku 2022 Wojewódzki Fundusz kontynuował realizację **Ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie**. O dofinansowanie w postaci dotacji, na zakup wapna nawozowego odpowiadającego typom wapna nawozowego oraz środka wapnującego mogli ubiegać się posiadacze użytków rolnych z terenu województwa lubuskiego, o pH gleby poniżej lub równej 5,5 i powierzchni nie przekraczającej 75 ha, a od 16.07.2022 r. bez ograniczeń dotyczących powierzchni użytków rolnych.

W ramach tego programu w roku 2022 Fundusz zawarł 197 umów o dofinansowanie z rolnikami na łączną kwotę 1 403 374,99 zł. Dalsze wsparcie na regenerację gleb realizowane będzie w latach kolejnych.

Na **ochronę różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów** w 2022 roku Fundusz przeznaczył w formie bezwrotnej dotacji dla JST oraz przekazania środków dla państwowych jednostek budżetowych łącznie 227.800 zł.

Środki dotacyjne w wysokości 180.000,- zł umożliwiły Miastu Zielona Góra wybudowanie nowego Ośrodka Rehabilitacji Dzikich Zwierząt Chronionych Prawem "Ptasi Azyl" – przeznaczonego głównie do leczenia i prowadzenia rehabilitacji gatunków chronionych dzikich ptaków. Istniejący w latach poprzednich w Zielonej Górze Ośrodek, składający się z woliery i budynku gospodarczego bez podłączenia mediów, ze względu na zły stan techniczny i zbyt małą powierzchnię, nie był już w stanie sprostać biologicznym potrzebom zwierząt w okresie ich leczenia i rehabilitacji. Ponieważ leczenie coraz większej liczby dzikich zwierząt, zgłaszanych do opieki, wymagało większych powierzchni, Miasto Zielona Góra zdecydowało o nowej lokalizacji i budowie Ośrodka. Wraz z nową infrastrukturą; na nowym terenie powstały: duża, zewnętrzna woliera, o pow.125 m w obwodzie, z litą zabudową i zabezpieczeniem przed drapieżnikami z zewnątrz, stanowiąca otwarty wybieg dla leczonych, niezdolnych do lotu bocianów i ptaków drapieżnych, mniejsza woliera wewnętrzna, zamknięta z góry (lotnia) oraz zespół 3 specjalistycznych kontenerów modułowych, z przyłączami instalacji elektrycznej, wod-kan, z przeznaczeniem na pomieszczenie socjalne (dla personelu weterynaryjnego, zootechników, rehabilitantów), magazynowe - do przechowywania preparatów leczniczych, materiałów i sprzętu medyczno-weterynaryjnego, miejsce zabiegowe oraz izolatorium dla rannych i chorych zwierząt. Po zakończeniu budowy podpisano nowe porozumienie z Uniwersytetem Zielonogórskim na prowadzenie i opiekę merytoryczną w nowym ośrodku.

Przekazanie przez Fundusz środków do rezerwy celowej budżetu państwa na zadania realizowane przez państwowe jednostki budżetowe umożliwiły wykonanie przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska ochrony czynnej w rezerwacie przyrody Gorzowskie Murawy. Na obszarze 3 ha usunięto naloty drzew i krzewów gatunków obcych, zagrażających ekosystemowi rezerwatu, a pozyskaną biomasy usunięto poza granice rezerwatu. Środki pomocowe z Funduszu pomogły też RDOŚ w Gorzowie na wykonanie i rozmieszczenie wykonania 144 tablic informacyjnych i edukacyjnych na obszarach Natura 2000 w rezerwach przyrody położonych na terenie województwa lubuskiego, w tym 34 tablic informacyjnych, ostrzegawczych, zakazu, 10 tablic edukacyjnych dotyczących dropia, ochrony czynnej rybołowa i wyznaczonych szlaków przyrodniczych a także 100 tablic do oznakowania granic stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową.

W ramach dofinansowania przedsięwzięć z dziedziny **monitoringu środowiska**, Fundusz w 2022 roku przyjął do planu pracy wzmocnienie zdolności operacyjnej oraz egzekucji prawa z zakresu ochrony środowiska poprzez doposażenie Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Zielonej Górze i szkolenia inspektorów państwowej inspekcji ochrony środowiska. Środki pomocowe WFOŚiGW, w formie przekazania środków do rezerwy celowej budżetu państwa, w wysokości 271.760 zł pozwoliły Inspekcji na zakup wysokospecjalistycznego sprzętu takiego jak 2 wieloparametrowe sondy do pomiaru właściwości bio-fizyko-chemicznych wody w terenie, umożliwiające na miejscu zdarzenia określenie przyczyn zanieczyszczenia wód płynących, 3 specjalistyczne zestawy dronów do wykonywania nalotów dokumentujących gromadzenie

odpadów i powierzchni, jakie zajmują kontrolowane odpady oraz dokumentowania przypadków (zdjęcia i filmy) popełniania przestępstw przeciwko środowisku, 2 specjalistyczne oprogramowania do przetwarzania i wizualizacji danych z dronów, zestawy oznakowanej odzieży ochronnej dla inspektorów WIOŚ do pracy w terenie. Środkami Funduszu dofinansowano także przeprowadzenie 5 specjalistycznych szkoleń dla inspektorów IOŚ: z certyfikatem kompetencji pilota drona do wykonywania lotów zgodnie z narodowymi scenariuszami standardowymi (NSTS-01) - dla 10 inspektorów, dla 4 inspektorów - operatorów dronów inspekcyjnych, a także dla 25 inspektorów w zakresie nowych wymogów w gospodarce odpadami, dla 15 inspektorów w zakresie przepisów ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych.

Ponadto, w ramach monitoringu środowiska Fundusz wsparł Województwo Lubuskie dotacjami:

·W kwocie 199.980,05 zł na zaktualizowanie systemu informatycznego SOZAT wraz z serwisem aplikacji usprawniających proces zarządzania informacjami środowiskowymi, opłatami środowiskowymi i obsługą rachunków redystrybucyjnych;

·W kwocie 65.190,00 zł na sporządzenie Programu ochrony środowiska dla województwa lubuskiego, zawierającego aktualne cele, kierunki interwencji i zadania w ochronie środowiska w województwie, z określeniem harmonogramu oraz wymaganych mechanizmów prawno-ekonomicznych i środków finansowych na realizację tego Programu. Przyjęte w aktualnym POŚ rozwiązania uwzględniają działania prowadzące do zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska, poprawy stanu środowiska, zapewnienia racjonalnej gospodarki odpadami i gospodarki wodno-ściekowej, przeciwdziałania zmianom klimatu i adaptacji do nich, zapobiegania klęskom żywiołowym i zwiększenia bezpieczeństwa powodziowego mieszkańców. Wskazano obszary interwencji takie jak: klimat i powietrze, klimat akustyczny, pola elektromagnetyczne, gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa, zasoby geologiczne, gleby, gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, zasoby przyrodnicze, zagrożenia poważnymi awariami. Materiałem pomocniczym dla Programu stał się opracowany w 2021r. raport z wykonania POŚ za lata 2019-2020.

Zarząd i Rada Nadzorcza WFOŚiGW w Zielonej Górze w sposób natychmiastowy zareagował na wystąpienie skażenia rzeki Odry. Fundusz w Zielonej Górze stał się inicjatorem **Programu „Odbudowa ekosystemu i różnorodności biologicznej rzeki Odry”**, wdrożonego we wszystkich Wojewódzkich Funduszach, działających w dorzeczu drugiej największej polskiej rzeki.

W ramach programu dofinansowane będzie zarybianie zgodnie z aktualnymi operatami rybackimi lub innymi dokumentami, potwierdzającymi konieczność zarybiania, w tym m.in. pozyskiwanie tarlaków jako genetycznej bazy wyjściowej do produkcji materiału zarybienowego; odtworzenie tarlisk jako naturalnych miejsc odbudowy ekosystemu flory i fauny związanych z namnażaniem ryb i skorupiaków, a także monitoring ssaków żyjących w ekosystemie Odry. Działania – o ile korzystnie wpłyną na główny nurt – będą mogły być prowadzone także na dopływach.

Program, którego celem jest odbudowa ekosystemu i różnorodności biologicznej Odry jest zaplanowany na lata 2022-2025. Dofinansowanie to dotacja w wysokości 100% kosztów przedsięwzięcia. O środki będą mogły wnioskować podmioty uprawnione do zarybiania, w tym m.in. uczelnie i instytuty badawcze, organizacje pozarządowe i społeczne, organizacje producentów ryb, organy administracji publicznej lub parki narodowe – do ochrony ryb na swoim terenie. Nabór wniosków oraz zawarcie pierwszych umów o dofinansowanie planowane jest w 2023 roku.

9. DZIAŁALNOŚĆ FUNDUSZU W ZAKRESIE OBSŁUGI ŚRODKÓW UE

Zgodnie z „Wytycznymi w zakresie kontroli realizacji POIiŚ 2007-2013” oraz zgodnie z zaleceniami otrzymanymi bezpośrednio z Ministerstwa Klimatu i Środowiska, dla projektów w ramach POIiŚ 2007 – 2013, które Fundusz w Zielonej Górze realizował, do końca 2020 r. zostały przeprowadzone kontrole trwałości wszystkich projektów będących w okresie trwałości. Następnie wraz z końcem I kwartału 2022 r. wygasły obowiązki sprawozdawcze z realizacji działań POIiŚ. Tym samym Fundusz w Zielonej Górze ukończył proces związany z zamykaniem Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, dla którego pełnił funkcję instytucji wdrażającej w obszarze I i II osi priorytetowej.

Na mocy wypowiedzenia Porozumienia nr 1/RPO/2016, WFOŚiGW w Zielonej Górze od dnia 28 lutego 2017 r. przestał pełnić funkcję Instytucji Wdrażającej dla programów regionalnych LRPO 2007-2013 oraz

RPO-L2020. W 2022 roku działania Funduszu polegały na bieżącym przekazywaniu do Instytucji Zarządzającej wszelkiej korespondencji w zakresie ww. Programów, która została skierowana do Funduszu.

9.2 Ogólnopolski system wsparcia doradczego w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE

Zespół Doradców Energetycznych funkcjonujący w ramach „Ogólnopolskiego systemu wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE” w roku 2022 działał w składzie 4 osobowym.

W 2022 r. Doradcy zrealizowali w różnych formach (porady, konsultacje, szkolenia, działania edukacyjne itp.) 1568 działań związane z poprawą efektywności energetycznej oraz zastosowaniem odnawialnych źródeł energii.

Wśród nich najistotniejsze były:

- konsultacje - 1069,
- porady – 487,
- działania edukacyjno-szkoleniowe – 9.

Odbiorcami działań doradczych były następujące podmioty:

- osoby fizyczne,
- Jednostki Samorządu Terytorialnego,
- Przedsiębiorstwa (MŚP i duże przedsiębiorstwa),
- wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe,
- inne podmioty (szkoły, obiekty służby zdrowia itp.).

Konsultacje i porady wiązały się z rozwiązywaniem konkretnych problemów, które obejmowały między innymi:

- Program Czyste Powietrze 742 konsultacji i porad
- Program Mój Prąd 39 konsultacji porad
- Program Ciepłe Mieszkanie 57 konsultacji porad
- Program Moje Ciepło 28 konsultacji porad
- Zagadnienia dotyczące inwestycji i OZE 239 konsultacji i porad
- Technologie związane z efektywnością energetyczną i OZE 112 konsultacji i porad
- Źródła finansowania efektywności energetycznej i OZE 137 konsultacji i porad

Pozostałe działania obejmowały min. analizę audytów energetycznych, ocenę planów gospodarki niskoemisyjnej i ich aktualizacji, działania edukacyjno-szkoleniowe.

Znaczna liczba działań ZDE skierowana była do osób fizycznych w związku z realizacją Programów „Czyste Powietrze”, „Mój Prąd”, „Ciepłe Mieszkanie”, które są skierowane do tej grupy interesariuszy.

Szkolenia Energetyków Gminnych

Jednym z najistotniejszych działań realizowanych w ramach projektu doradztwa energetycznego są szkolenia dla kandydatów na Energetyków Gminnych. Szkolenia skierowane są do pracowników Gmin województwa lubuskiego oraz osób zgłoszonych przez JST, które będą pełnić w Gminach funkcję Energetyków. Celem Szkoleń jest przekazanie wiedzy z zakresu efektywności energetycznej oraz odnawialnych źródeł energii, tak aby przeszkoleni Energetycy Gminni byli w stanie rozpoznać obszary, w których możliwa jest redukcja zużycia energii, wygenerowanie oszczędności oraz ograniczenie zanieczyszczenia powietrza, a także wskazać możliwości uzyskania wsparcia finansowego na realizację tego typu inwestycji.

W roku 2022 Doradcy Energetyczni zrealizowali V turę szkolenia podstawowego dla kandydatów na Energetyka Gminnego. Szkolenie odbyło się w terminie od 10.10.2022 r. do 28.10.2022 r.

Każda tura szkolenia podstawowego składała się z trzech etapów, każdy etap po 2 dni (łącznie 6 dni), a całość kończyła się egzaminem teoretycznym i uzyskaniem Certyfikatu Energetyka Gminnego. Wpięć

zakończonych turach szkoleniowych przeszkolono 98 uczestników z 62 gmin (w V turze przeszkolono 15 uczestników z 13 gmin).

W okresie od 05.12.2022 r. do 06.12.2022 r. Zespół Doradztwa Energetycznego przeprowadził również szkolenie tzw. rozszerzone dla pracowników gmin, którzy uzyskali już wcześniej certyfikat Energetyka Gminnego. Szkolenie, w którym wzięło udział 23 uczestników z 21 gmin miało na celu pogłębienie wiedzy z zakresu termomodernizacji budynków oraz wsparcia finansowego na ten cel.

Program „Czyste Powietrze” i oferta dla osób fizycznych.

W związku z trwającą od 2018 r. realizacją Programu Czyste Powietrze Doradcy biorą udział w działaniach informacyjno-szkoleniowych dotyczących zasad Programu oraz procedury pozyskiwania dofinansowania. W roku 2022 Doradcy Energetyczni przeprowadzili 7 szkoleń, w których wzięło udział 211 przedstawicieli JST z naszego województwa. Program Czyste Powietrze jest również omawiany na wszystkich szkoleniach dla kandydatów na Energetyków Gminnych. Doradcy udzielają również na bieżąco indywidualnych konsultacji wszystkim zainteresowanym: przedstawicielom JST, osobom fizycznym stanowiąc istotne wsparcie w realizacji Programu.

W związku z otwarciem naborów wniosków do programów realizowanych przez NFOŚiGW w Warszawie, takich jak: Ciepłe Mieszkanie, Moje Ciepło, Mój Prąd i Agroenergia, prowadzone przez Doradców działania informacyjno-szkoleniowe obejmowały również te zakresy tematyczne.

Plany gospodarki niskoemisyjnej oraz inwestycje monitorowane.

Doradcy energetyczni w 2022 roku zweryfikowali 7 aktualizacji Planów Gospodarki Niskoemisyjnej i udzielili 16 konsultacji w tym zakresie. Aktualizacje związane były przede wszystkim z koniecznością wydłużenia okresu planowania PGN-ów.

Doradcy objęli nadzorem 69 inwestycji o wartości ok. 241,3 mln zł. Są to zadania finansowane zarówno ze środków POIiŚ 2014-2020, RPO Lubuskie 2020 oraz ze środków krajowych. Doradcy energetyczni stale poszukują inwestycji w zakresie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii, które potrzebują wsparcia na jakimkolwiek etapie realizacji i w różnych formach np. poprzez weryfikację audytów energetycznych dla planowanych działań termomodernizacyjnych.

Działania edukacyjne i promocyjne

Istotnym elementem działalności doradczej jest organizacja konferencji oraz szkoleń. Tematyka i zakres szkoleń są uzależnione przede wszystkim od zgłaszanych potrzeb przez odbiorców usług doradczych oraz dostępnych możliwości finansowania inwestycji.

W 2022 r. Doradcy czynnie uczestniczyli w wydarzeniach organizowanych również przez inne instytucje np.:

- w dniu 17 lutego 2022 roku w Gorzowskiej Filharmonii odbyło się Forum Gospodarcze pt. "Silna Polska, Silną Gospodarką. Kompas dla przedsiębiorstw Polski Zachodniej" zorganizowane przez Kostrzyńsko-Słubicką Specjalną Strefę Ekonomiczną S.A.
- w dniu 11-14 września 2022 r. w Międzyzdrojach – w konferencji oraz wydarzeniach dotyczących postępu technologicznego, zmian klimatycznych oraz rynkowych, organizowanych przez Izbę Gospodarczą Ciepłowników Polskich
- w dniu 19 listopada 2022 r. w Bobowicku – w II Etapie Konkursu Kulinarnego dla Kół Gospodyń Wiejskich pn. „Bitwa Regionów”.
- udział w konferencjach prowadzonych przez przedstawicieli rządu i organizacji pozarządowych, w ramach których Doradcy obsługiwali stoisko NFOŚiGW na targach POLECO dotyczące tematyki ochrony środowiska.

W 2022 r. Doradcy Energetyczni brali również udział w imprezach zorganizowanych przez Partnera Wiodącego – NFOŚiGW w Warszawie:

- szkoleniach, warsztatach (webinariach i spotkaniach stacjonarnych) podnoszących wiedzę i kompetencje Doradców. Szkolenia dotyczyły min. tematyki wiedzy technicznej (min. audytów energetycznych, termowizji i termografii, rozwiązań technicznych systemów grzewczych) czy oferty finansowania w ramach programów NFOŚiGW,

- spotkaniach monitorujących realizację Projektu Doradztwa Energetycznego – 2-22 listopada 2022 r. w Katowicach w ramach Europejskiego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw.

Promowanie Projektu Doradztwa Energetycznego jest istotnym elementem pracy Doradców i odbywa się w różnych formach.

W lutym 2022 r. w TVP Gorzów Wlkp. oraz na antenie Radia Zachód w audycji „Dzieci z Przytocznej wiedzą jak zadbać o środowisko” został wyemitowany wywiad z Prezesem Zarządu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze dot. m.in. Mikołajkowego konkursu Wiedzy o efektywności energetycznej i OZE, który był realizowany w ramach PDE w roku 2021.

W marcu 2022 r. w Radio Zielona Góra nadano wywiad dotyczący Programu Czyste Powietrze, a w grudniu 2022 r. w Rado Zachód wywiad na temat zmian zachodzących w tym Programie.

Zespół Doradztwa Energetycznego brał czynny udział w promocji projektu doradztwa energetycznego w ramach Dni Otwartych Funduszy Europejskich, które odbywały się w okresie 7-9.10. 2022 r. W październiku 2022 r. w Gazecie Lubuskiej ukazał się również artykuł promujący Dni Otwarte Funduszy Europejskich, Projekt Doradztwa Energetycznego, a także działalność WFOŚiGW w Zielonej Górze.

10. GOSPODARKA FINANSOWA

10.1 Wpływy / przychody

Ogółem w 2022 roku wpływy/przychody Funduszu wyniosły 43 132 802,43 zł i pochodziły z następujących źródeł:

- Wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska 11 456 116,86
- Wpływy z tytułu kar administracyjnych 222 328,93
- Wpływy z tytułu opłat i kar za usunięcie drzew 614 909,12
- Wpływy z tytułu nadwyżki dochodu gminnego z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska 659 639,00

- Przychody z tytułu realizacji projektu doradztwa energetycznego 815 583,03
- Przychody na pokrycie kosztów wdrażania programu „Czyste Powietrze” 980 552,72

- Zwrot pożyczonego kapitału 21 354 341,83
- Naliczone oprocentowanie od pożyczek, odsetki za zwłokę, kary umowne 3 998 741,72
- Inne (odsetki od lokat, obligacji, pozostałe przychody) 3 030 589,22

Razem 43 132 802,43

Dodatkowo, Fundusz w ramach podpisanych z NFOŚiGW umów udostępnienia środków na realizację ogólnopolskich programów priorytetowych otrzymał w 2022 r. środki w wysokości 58 437 846,14 zł z przeznaczeniem na udzielanie dotacji i pożyczek beneficjentom końcowym.

W tabeli nr 4. i wykresie pod tabelą przedstawiono porównanie planowanych i wykonanych w 2022 roku wpływów/przychodów. Procent wykonania odniesiono do ostatniej korekty planu 2022. W tabeli nr 5. przedstawiono wpływy Funduszu w ostatnich pięciu latach w podziale na ich źródła. W stosunku do roku poprzedniego przychody z tytułu opłat i kar wzrosły o 2 066 806,96 zł. Zwiększyły się przychody z tytułu realizacji projektu doradztwa energetycznego, które są wyższe o 16 323,73 zł w stosunku do roku poprzedniego. Fundusz od 2021 uzyskuje środki z NFOŚiGW na pokrycie kosztów obsługi zadań związanych z realizacją przedsięwzięć dofinansowanych w formie dotacji w ramach wdrażania Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” oraz tworzeniem warunków do wdrażania tego Programu, które w roku 2022 wyniosły 980 552,72 zł. W związku ze znacznym wzrostem stóp procentowych w roku 2022 przychody finansowe z tytułu odsetek od lokowania czasowo wolnych środków wzrosły o 2 749 425,32 tj. wzrost aż o blisko 1 500% w stosunku do roku poprzedniego. W roku 2022 Fundusz uzyskał środki w wysokości 659 639,00 stanowiące nadwyżkę dochodu gminy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska.

10.1.1 Przychody z tytułu opłat i kar

Skorygowany plan na rok 2022 (tab. nr 4.) zakładał pozyskanie z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i za wprowadzanie w nim zmian oraz opłat za usunięcie drzew kwoty 12 000 000,00 zł, z tytułu kar za naruszanie wymagań ochrony środowiska kwoty 112 000,00 zł. Rzeczywiste przychody osiągnęły poziom 12 293 354,91 zł. Opłaty za korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian oraz opłaty za usunięcie drzew przekazane z Urzędu Marszałkowskiego w wysokości 12 071 025,98 zł stanowią 100,6% planu. W porównaniu do roku poprzedniego są wyższe od 1 996 824,23 zł. Kary przekazane z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz nałożone w drodze decyzji administracyjnych przez Lubuskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska uzyskano w wysokości 222 328,93 zł co stanowi 198,5% planu i są wyższe o 69 982,73 zł w stosunku do roku poprzedniego.

10.1.2 Wpływy z tytułu działalności pożyczkowej Funduszu

Wpływy z tego tytułu obejmowały: zwrot pożyczonego kapitału oraz oprocentowanie udzielonych pożyczek i odsetki za zwłokę w spłacie kapitału oraz kary umowne. Skorygowany plan w wysokości 24 505 000,00 zł (tab. nr 4.) wykonany został w 103,5%. Łączne wpływy w 2022 roku wyniosły 25 353 083,55 zł, co stanowi 77,3% kwoty uzyskanej w roku 2021. Wpływy z tytułu zwrotu pożyczonego kapitału wyniosły 21 354 341,83 zł i zmalały w stosunku do roku 2021 o 9 047 761,03 zł. Przychody z tytułu oprocentowania i odsetek za zwłokę naliczone w 2022 roku wyniosły 3 998 741,72 zł i wzrosły w stosunku do roku poprzedniego o 1 609 751,79 zł.

W roku 2022 oprocentowanie pożyczek ze środków Funduszu wynosiło w stosunku rocznym WIBOR 3M + 20 pkt bazowych, nie mniej niż 1,2% w stosunku rocznym, w przypadku pożyczek udzielanych: jednostkom samorządu terytorialnego, spółkom wodno-ściekowym, na realizację zadań, które nie uzyskały niepodlegającego zwrotowi dofinansowania ze środków zagranicznych i jednocześnie wynikających z Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych lub dotyczą zastosowania odnawialnych źródeł energii wynikających z programów ochrony powietrza oraz planów gospodarki niskoemisyjnej, lub też dotyczących budowy instalacji wchodzących w skład systemu gospodarki odpadami, zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami. Dla podmiotów świadczących usługi w zakresie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego takie samo oprocentowanie obowiązywało na realizację zadań, które nie uzyskały niepodlegającego zwrotowi dofinansowania ze środków zagranicznych i jednocześnie wynikających z Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych lub też dotyczących budowy instalacji wchodzących w skład systemu gospodarki odpadami, zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami. W przypadku pozostałych zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz pożyczek na realizację zadań z udziałem środków bezzwrotnych UE oprocentowanie wynosiło WIBOR 3M + 30 pkt bazowych, nie mniej niż 1,5% w stosunku rocznym. W przypadku pożyczek na realizację innych zadań oprocentowanie wynosiło WIBOR 3M + 50 pkt bazowych, nie mniej niż 1,9% w stosunku rocznym.

10.1.3 Przychody z operacji kapitałowych

W 2022 roku czasowo wolne środki dały z tytułu operacji finansowych przychody w wysokości 2 948 880,89 zł (więcej o 2 749 425,32 zł w stosunku do roku poprzedniego). Wyższe przychody to efekt ciągłego wzrostu w roku 2022 stóp procentowych.

Czasowo wolne środki inwestowane były w depozyty overnight oraz depozyty terminowe we współpracy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego. W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 26 września 2014 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych ustaw Fundusz, od dnia 1 marca 2015 r., lokuje wolne środki tylko w formie depozytu u Ministra Finansów poprzez Bank Gospodarstwa Krajowego.

Oprocentowanie depozytów zakładanych w 2022 roku zmieniało się wraz ze zmianami podstawowych stóp procentowych NBP.

I tak, od początku roku (od 5.01.2022 oprocentowanie depozytów overnight i depozytów 3-dniowych równe było stopie depozytowej NBP i wraz z kolejnymi podwyżkami kształtowało się następująco: 1,75%, 2,25%, 3%, 4%, 4,75%, 5,5%, 6%, 6,25%.

Depozyty z dłuższym okresem zapadalności (np. 2,16% na 35 dni lub 2,18 % na 91 dni) wzrastały nieznacznie w zależności od okresu lokowania i rosły wraz z podwyżkami stóp NBP aż do osiągnięcia w listopadzie 2022 roku maksimum (np. 6,47% na 91 dni). Następnie oprocentowanie depozytów długoterminowych malało i pod koniec grudnia spadło poniżej oprocentowania depozytów overnight (6,25%), w związku z tym nie zakładano depozytów na okres powyżej 3 dni.

10.2 Wydatki / koszty

Wydatki Funduszu w 2022 roku (tab. 6.) obejmowały w zakresie działalności ustawowej: pożyczki, dotacje, przekazania środków dla państwowych jednostek budżetowych, oraz dopłaty do oprocentowania kredytów preferencyjnych. Przyznano również nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska. Spośród ogólnej kwoty wydatków/kosztów wynoszącej 40 466 228,63 zł, na działalność ustawową ze środków własnych wydatkowano łącznie 32 590 333,30 zł. Na wydatki te składały się następujące pozycje (w nawiasie udział procentowy w ogólnej kwocie wydatków Funduszu):

·Wyptyw pożyczek	24 226 335,54	(59,7%)
·Wyptyw dotacji i przekazanie środków dla PJB	7 969 882,23	(19,7%)
·Nagroda za działalność na rzecz ochrony środowiska	35 000,00	(0,1%)
·Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych	359 115,53	(0,9%)

Niezależnie od tego Fundusz w 2022 roku wypłacił dodatkowo, w formie dotacji i pożyczek ze środków udostępnionych przez NFOŚiGW na realizację programów priorytetowych 43 506 408,42 zł, z tego na:

- „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych” – 2 090 000,00 zł (170 umów dotacji),
 - „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest” - 670 920,97 (63 umów dotacji),
 - „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie” - 1 717 072,25 zł (254 umów dotacji),
 - Ogólnopolski program „Moja Woda” – 1 328 244,30 (289 umów dotacji),
 - Ogólnopolski program „Czyste Powietrze”:
 - V dotacje 37 157 099,46 zł (2 872 umów),
 - V dotacje - dopłaty do kredytów bankowych 225 593,52 zł (9 umów),
 - V pożyczki 29 394,54 zł (4 umowy),
 - „Ogólnopolski program gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w KPOŚK” 195 700,00 zł (1 umowa pożyczki),
 - „Ogólnopolski program Agroenergia – 92 383,38 zł (8 umów)
- W okresie objętym sprawozdaniem Fundusz obsługiwał łącznie 5 469 umów, w tym:
- 103 umowy pożyczek dot. programu Czyste Powietrze,
 - 118 pozostałych umów pożyczek,
 - 3 umowy pożyczki dot. programu KPOŚK,
 - 4 244 umów dotacji dot. programu Czyste Powietrze (w tym 1 498 umowy z lat wcześniejszych),
 - 995 pozostałych umów dotacji, (w tym 808 umów ze środków udostępnionych przez NFOŚiGW),
 - 6 umów przekazania środków.

W roku 2022, z uwagi na zaangażowanie Funduszu w realizację programów pomocowych skierowanych do osób fizycznych, finansowanie dotacyjne przewyższało dofinansowanie w formie zwrotnej i stanowiło 73,83% ogólnego dofinansowania (26,17% dofinansowanie w formie pożyczek). Dla porównania w 2021 roku dotacje stanowiły 74% dofinansowania, natomiast pożyczki 26%.

Należy zaznaczyć, że na 31 grudnia 2022 r. z umów podpisanych w 2022 roku i latach wcześniejszych zobowiązania Funduszu na rok 2023 i lata następne w zakresie środków własnych wynoszą 7 020 794,32 zł.

Zobowiązania wynikające z podpisanych umów zawartych w ramach udostępnionych środków z NFOŚiGW na koniec 2022 r. wynoszą 65 959 077,66 zł.

Poza wydatkami na działalność ustawową Fundusz poniósł koszty funkcjonowania organów i Biura w wysokości 7 632 777,19 zł oraz pozostałe koszty operacyjne i finansowe w wysokości 25 609,35 zł. Poniesione ogółem koszty wyniosły 7 658 386,54 zł, co stanowiło 91,7% kwoty określonej wg ostatniej w roku

2022 korekty planu. W stosunku do roku poprzedniego koszty działalności bieżącej wzrosły o 1 643 970,91 tj. 22,3%. Wzrost spowodowany jest zwiększeniem zatrudnienia w związku z nałożeniem na Fundusz zadań związanych z realizacją dużych ogólnopolskich programów priorytetowych (Program Czyste Powietrze, Moja Woda, Agroenergia i inne). Na większe koszty wpływ wywarł również wzrost cen zakupu materiałów i usług (rosnąca inflacja).

W roku 2022 w ramach umowy udostępnienia środków z NFOŚiGW na częściowe pokrycie kosztów wdrażania programu priorytetowego „Czyste Powietrze” Fundusz uzyskał przychód w wysokości 980 552,72 zł.

Fundusz realizuje również projekt doradztwa energetycznego w ramach podpisanej umowy o partnerstwie z NFOŚiGW oraz pozostałymi Funduszami. Koszty ponoszone na jego realizację rozliczane są w ramach projektu. W roku 2022 uzyskano przychody z tego tytułu w wysokości 815 583,03 zł.

W 2022 roku wydatki inwestycyjne wyniosły 217 508,79 i przeznaczone były głównie na zakup samochodu osobowego oraz sprzętu komputerowego. Zakupiono również licencje: program kadrowo-płacowy oraz program do wykonywania świadectw charakterystyki energetycznej budynków i audytów przeznaczony dla doradców energetycznych.

11. AKCJE I UDZIAŁY

Na koniec 2022 roku Fundusz posiadał akcje i udziały w trzech Spółkach: Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. w Zielonej Górze - 88 akcji (o wartości nominalnej 1 000 zł za 1 szt.), Lubuskim Funduszu Poręczeń Kredytowych sp. z o.o. w Zielonej Górze - 130 udziałów (o wartości nominalnej 10 000,00 zł za 1 szt.) oraz Banku Ochrony Środowiska S.A. - 22 185 akcji (o wartości nominalnej 10 zł za 1 szt.).

Wartość nabycia posiadanych przez Fundusz akcji i udziałów wynosiła ogółem 2 111 270 zł. Na dzień 31.12.2022 r. dokonano wyceny akcji BOŚ i w związku ze spadkiem ich wartości w stosunku do wyceny na 31.12.2021 r. dokonano odpisu aktualizującego w wysokości 24 625,35 zł. Wartość odpisu aktualizującego akcji BOŚ na 31.12.2022 r. wynosi 558 778,60 zł.

12. BILANS ROCZNY I WYNIKI FINANSOWE

Na dzień 31 grudnia 2022 r. suma bilansowa wynosi **198 751 989,53 zł** i zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego o 21 349 469,50 tj. 12,0% (w roku poprzednim **177 402 520,03 zł**). Aktywa trwałe uległy zwiększeniu z kwoty **88 552 051,42 zł** do kwoty **94 920 825,27 zł** (wzrost o 7,2%), aktywa obrotowe zwiększyły się z kwoty **88 850 468,61 zł** do kwoty **103 831 164,26 zł** (wzrost o 16,9%). Uzyskano dodatni wynik finansowy w wysokości **5 756 076,30 zł**, co spowodowało zwiększenie funduszu własnego z kwoty **162 486 204,05 zł** do kwoty **168 242 280,35 zł** (wzrost o 3,5%). Fundusz rezerwowy zmniejszył się o wynik finansowy roku ubiegłego (stratę), tj. o kwotę **517 256,15 zł** i wynosi **8 752 926,91 zł** (spadek o 5,6%).

Prezes Zarządu
Mariusz Herbut

TABELE I WYKRESY**TABELA 1.** Umowy dofinansowania zawarte w 2022 roku.**Dotacje**

Lp.	Liczba umów	Rodzaj umowy	Kwota pomocy
1	50	Umowa dotacji WF	6 103 498,61
2	197	Dotacja wapnowanie NF/WF	1 403 374,99
3	1	Dotacja - Moja Woda NF	3 200,00
4	2 748	Dotacja-Czyste Powietrze	53 126 583,00
5	9	Dotacja-Agroenergia	102 518,43
6	10	Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych część 1	1 273 000,00
7	298	Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych część 2	3 576 000,00
8	63	Dotacje na azbest NF/WF	1 118 201,67
9	6	Przekazanie środków WF	1 664 920,00
Suma:			68 371 296,70

Pożyczki

LP	Umowa numer	Kontrahent - nazwa	Kwota pomocy
1	P22001	BB Development sp. z o.o.	9 495 514,93
2	P22002	Zakład Wodociągów Kanalizacji i Usług Komunalnych Sp. z o.o. Świebodzin	1 891 252,45
3	P22003	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych "USKOM" Sp. z o.o. Kozuchów	1 118 327,51
4	P22004	Zakład Usług Komunalnych Cybinka Sp. z o.o.	416 468,78
5	P22005	Zakład Usług Komunalnych Cybinka Sp. z o.o.	1 027 036,28
6	P22006	Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sława Sp. z o.o.	3 000 000,00
7	P22007	Gmina Torzym	4 508 500,00
8	P22008	Gmina Torzym	2 040 330,00
9	P22009	WOKAMID Sp. z o.o.	303 897,88
10	P22010	WOKAMID Sp. z o.o.	249 602,12
11	P22011	TEMA Sp. z o.o.	67 840,65
12	P22012	TEMA Sp. z o.o.	56 910,57
13	P22013	TEMA Sp. z o.o.	53 601,78
Suma:			24 229 282,95

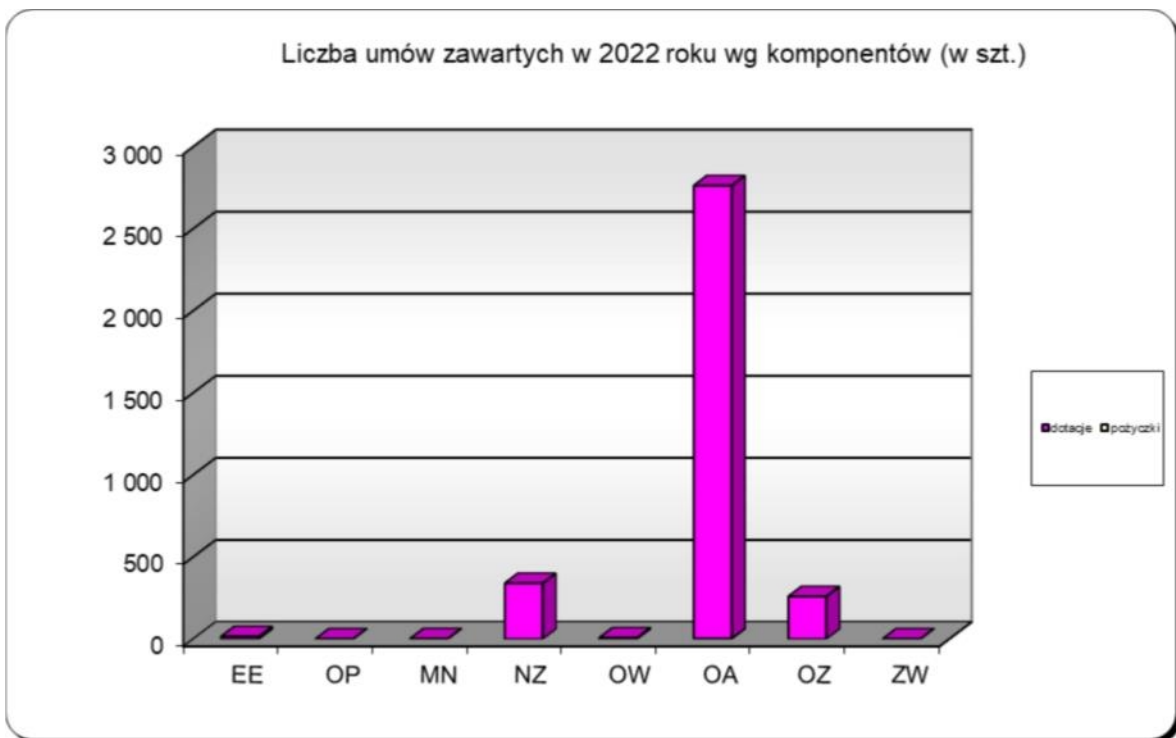
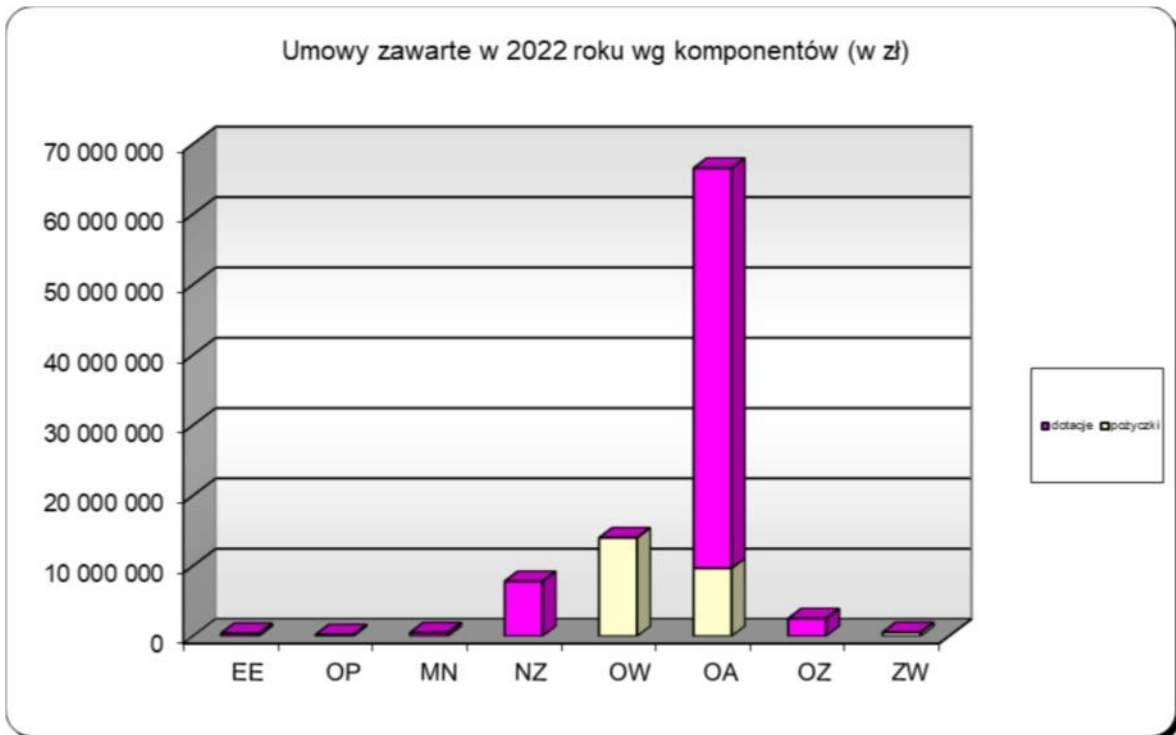
TABELA 2. Struktura umów zawartych w 2022 roku wg komponentów

Komponent	ogółem		w tym: pożyczki		w tym: dotacje*	
	liczba umów	kwota dofinans.	liczba umów	kwota dofinans.	liczba umów	kwota dofinans.
Edukacja ekologiczna EE	16	414 190,22	0	0,00	16	414 190,22
Ochrona przyrody OP	2	227 800,00	0	0,00	2	227 800,00
Monitoring środowiska MN	3	504 335,05	0	0,00	3	504 335,05
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska NZ	340	7 810 586,96	0	0,00	340	7 810 586,96
Ochrona wód OW	8	14 005 115,02	7	14 001 915,02	1	3 200,00
Ochrona powietrza OA	2764	66 563 475,74	4	9 673 867,93	2760	56 889 607,81
Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami OZ	260	2 521 576,66	0	0,00	260	2 521 576,66
Zaopatrzenie w wodę ZW	2	553 500,00	2	553 500,00	0	0,00
RAZEM	3395	92 600 579,65	13	24 229 282,95	3382	68 371 296,70

* umowy pożyczek, dotacji ze środków własnych oraz środków udostępnionych ze środków NFOŚiGW

TABELA 2.1. Struktura umów wg komponentów w latach 2018 - 2022

Komponent	2018	2019	2020	2021	2022	2022/2021	Udział 2022
Edukacja ekologiczna EE	445 248,92	158 176,13	155 321,50	105 032,35	414 190,22	394,35%	0,45%
Ochrona przyrody OP	26 999,64	106 568,00	324 859,00	124 793,90	227 800,00	182,54%	0,25%
Monitoring środowiska MN	948 786,02	922 748,72	421 000,00	390 000,00	504 335,05	129,32%	0,54%
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska NZ	5 973 669,47	9 140 381,61	11 526 466,58	8 687 951,19	7 810 586,96	89,90%	8,43%
Ochrona powietrza OA	3 057 157,39	25 314 194,57	32 678 270,68	53 576 305,26	66 563 475,74	124,24%	71,88%
Ochrona wód OW	28 650 348,37	31 545 498,00	11 150 634,80	12 222 819,00	14 005 115,02	114,58%	15,12%
Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami OZ	9 278 830,06	1 852 039,02	2 091 287,89	8 012 291,59	2 521 576,66	31,47%	2,72%
Zaopatrzenie w wodę ZW	11 477 133,81	2 008 902,50	0,00	2 089 327,20	553 500,00	26,49%	0,60%
Ogółem	59 858 173,68	71 048 508,55	58 347 840,45	85 208 520,49	92 600 579,65	108,68%	100,00%

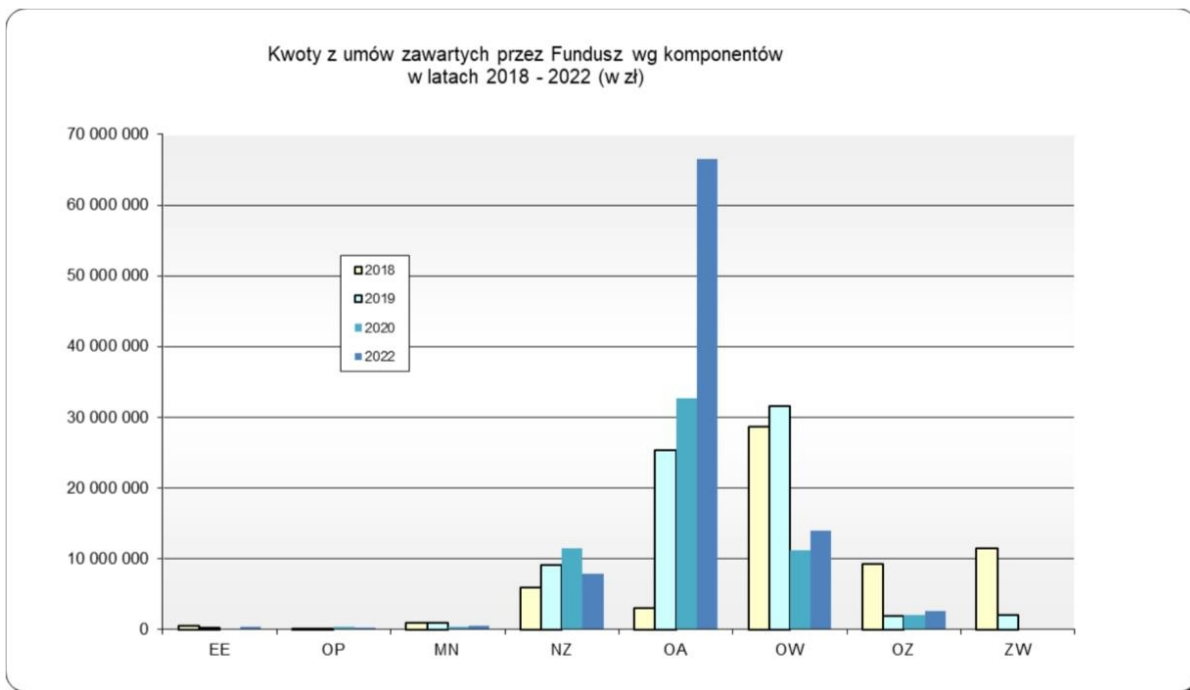
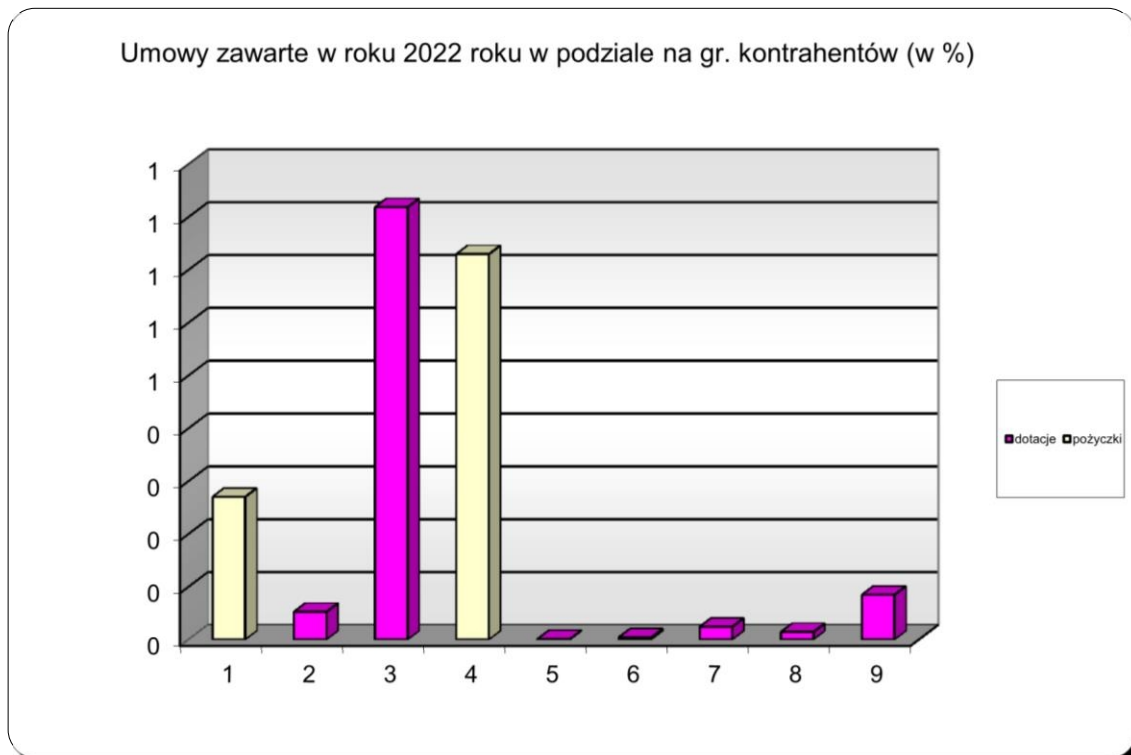

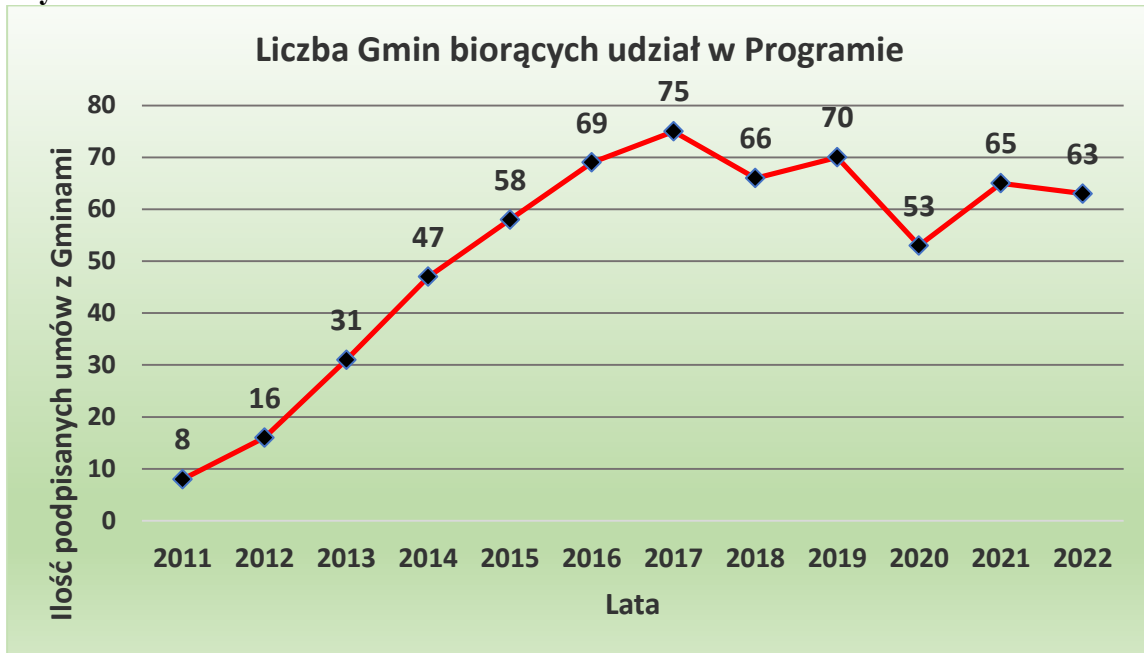
TABELA 3. Umowy zawarte w roku 2022 w podziale na grupy kontrahentów (w zł)

Lp	Grupa kontrahentów	Forma dofinansowania	Kwota dofinansowania (w zł)	Liczba zawartych umów	Średnie kwota umowy	udział procentowy w	
						pożyczkach	dotacjach
1	Gminy	pożyczka	6 548 830,00	2	3 274 415	27,0%	
2	Gminy	dotacja	3 591 058,79	74	48 528		5,3%
4	Osoby fizyczne	dotacja	55 980 782,80	2955	18 944		81,9%
5	Przedsiębiorcy	pożyczka	17 680 452,95	11	1 607 314	73,0%	
	Przedsiębiorcy	dotacja	77 950,00	4	19 488		0,1%
6	Województwo Lubuskie	dotacja	276 325,05	3	92 108		0,4%
7	Wojewoda i jedn podległe	dotacja	1 664 920,00	6	277 487		2,4%
8	Inne jednostki budżetowe i powiaty	dotacja	978 222,62	18	54 346		1,4%
10	Stowarzyszenia (OSP, WOPR)	dotacja	5 802 037,44	322	18 019		8,5%
RAZEM		dotacja*	68 371 297	3 382	20 216		100,0%
		pożyczka	24 229 283	13	1 863 791	100,0%	
OGÓLEM			92 600 579,65	3395	27 276		

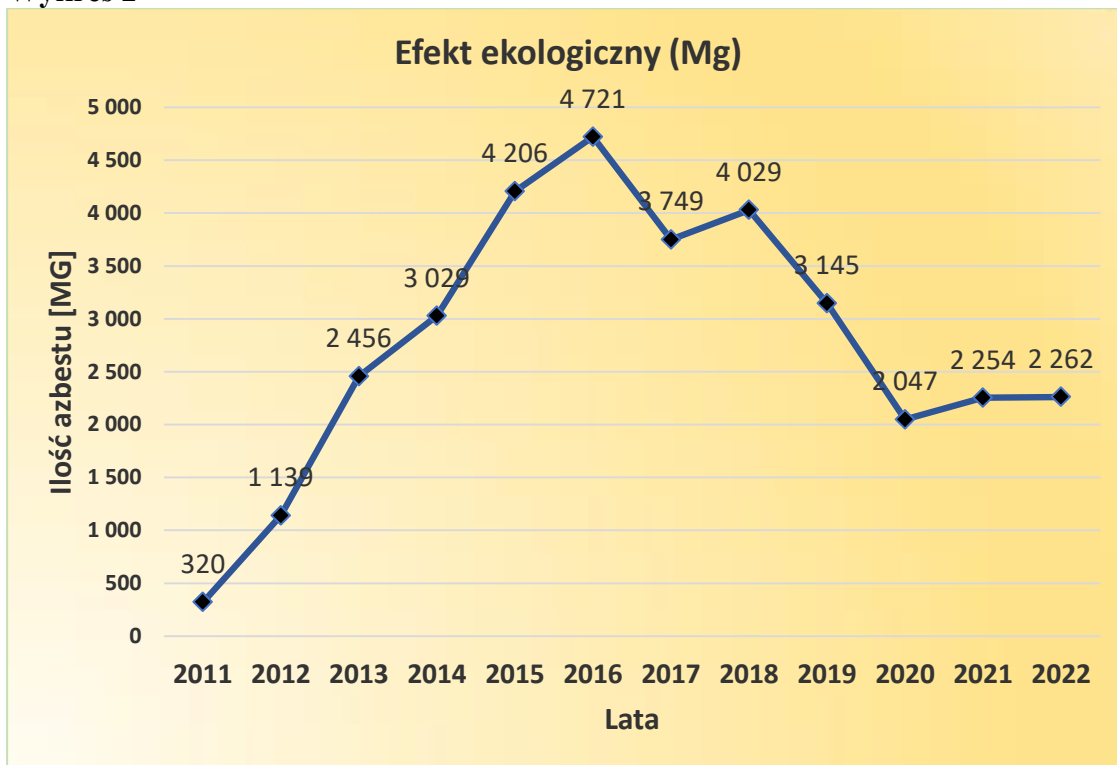
* łącznie z przekazaniem środków

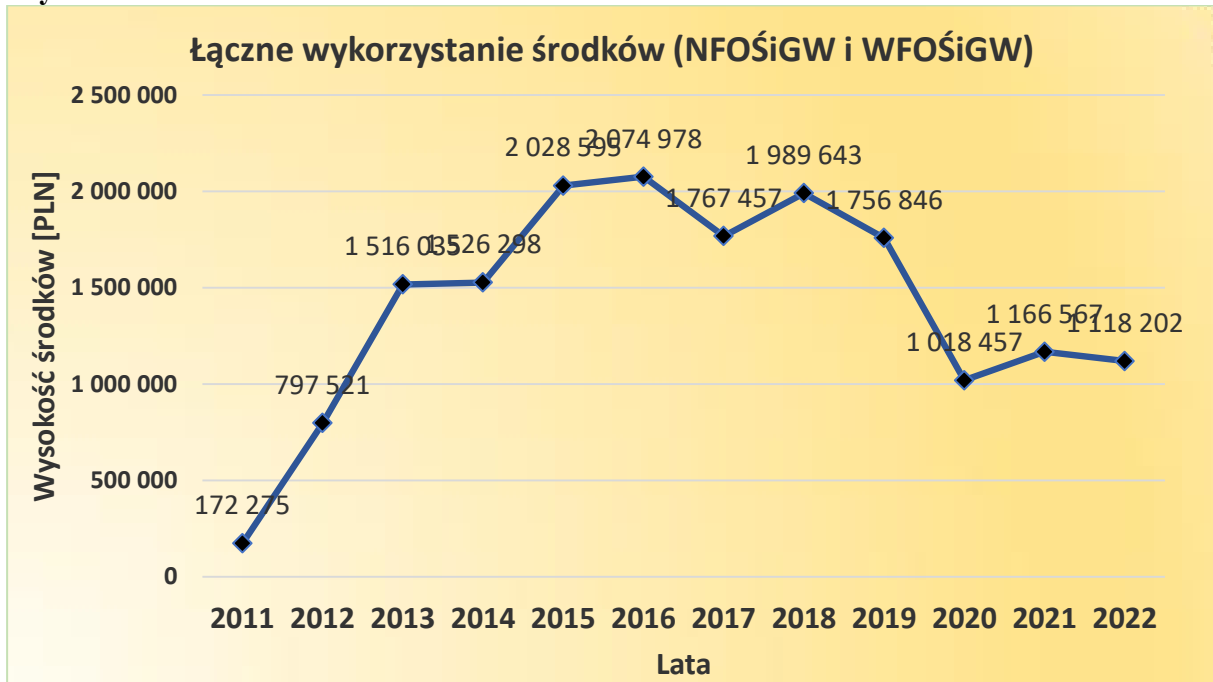
Wykres 1

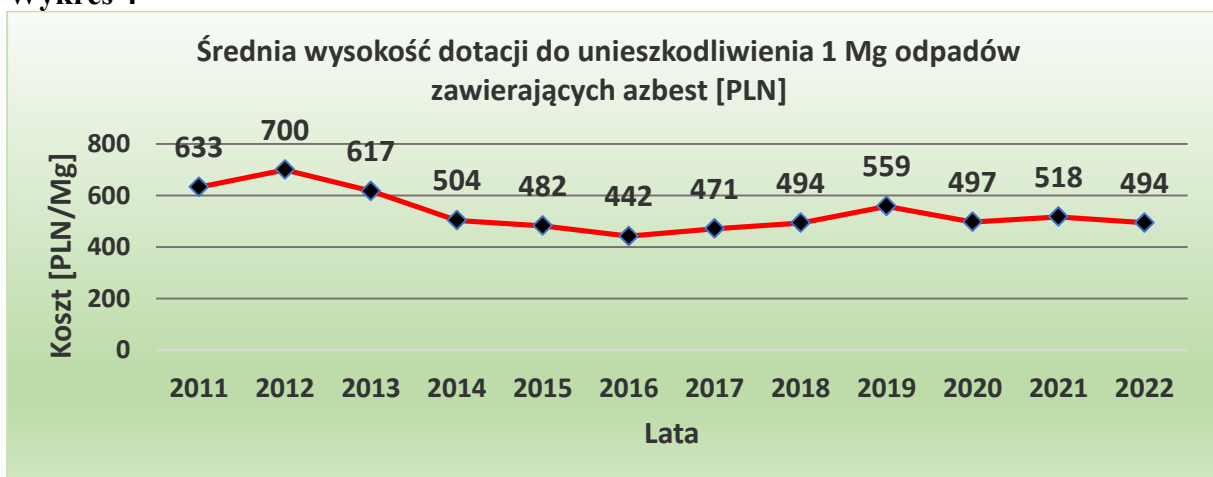
Wykres 2

Wykres 3

Wykres 4

Wykres 5

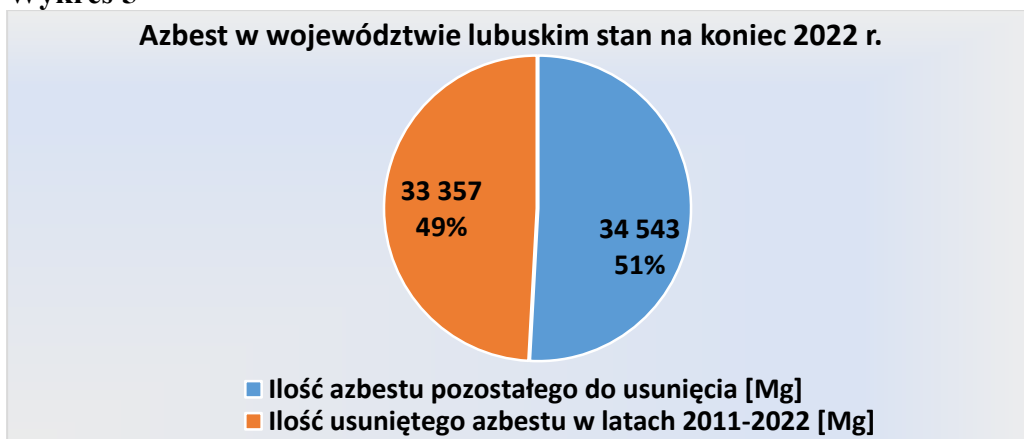

TABELA 4. Wpływy* / przychody Funduszu w 2022 roku (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Plan 2022 r.	Korekta (ostatnia)	Wykonanie	% wykonania
Przychody z tytułu opłat	9 000	12 000	12 071	100,6%
Przychody z tytułu kar, opłaty z tyt. decyzji administracyjnych	53	112	222	198,2%
Przychody z tyt. doradztwa energetycznego	966	966	816	84,5%
Przychody z tyt. wdrażania Programu "Czyste Powietrze"	1 500	1 000	981	98,1%
Zwrot pożyczonego kapitału	22 000	20 600	21 354	103,7%
Naliczone oprocentowanie od pożyczek, odsetki za zwłokę, kary umowne	2 520	3 905	3 999	102,4%
Inne **)	220	3 640	3 690	101,4%
RAZEM	36 259	42 223	43 133	102,2%

*) bez środków udostępnionych w ramach podpisanych umów z NFOŚiGW

**) odsetki od lokat, obligacji, nadwyżka dochody gminy, pozostałe przychody

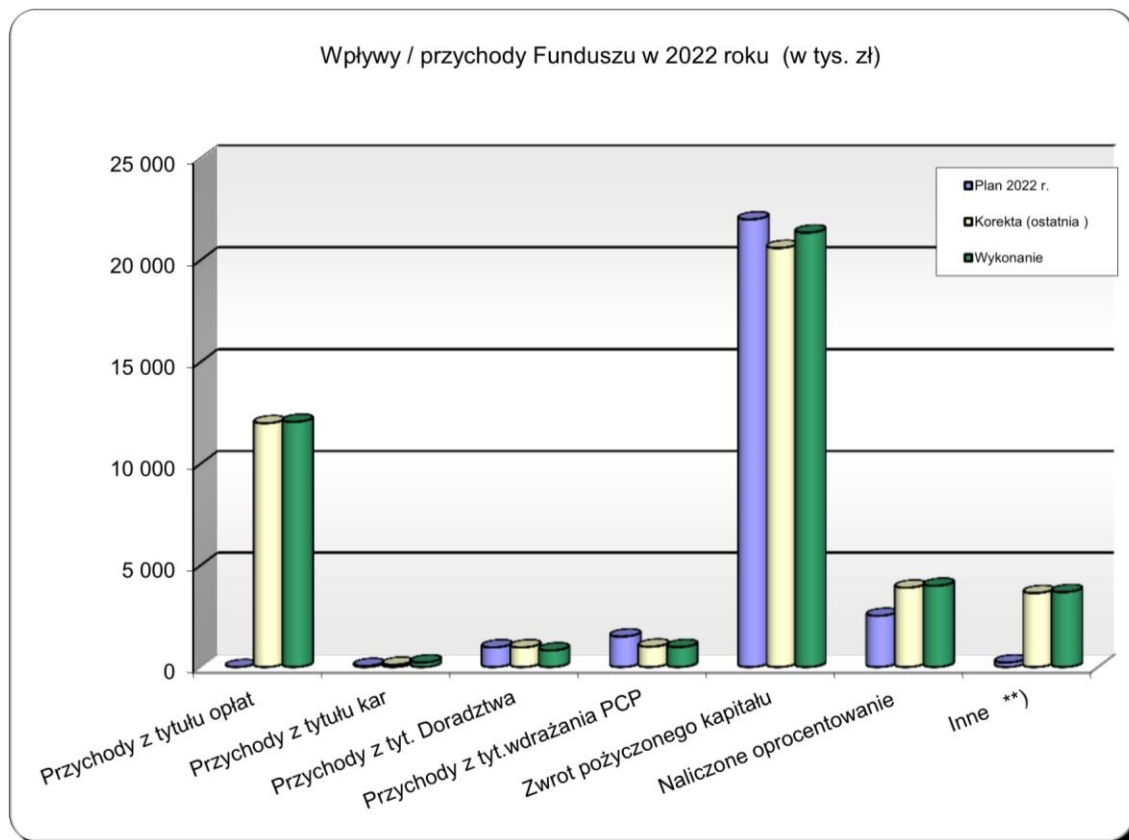

TABELA 5. Wpływy Funduszu w latach 2018-2022 (w tys. zł)*

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022	Wskaźnik 2022 : 2021
Wpływy z tytułu opłat i kar	10 856	7 725	6 926	10 226	12 293	120,2%
Nadwyżka dochodów gmin z tytułu opłat i kar			7 856		660	0,0%
Zwrot kapitału pożyczonego	23 772	26 823	33 246	30 402	21 354	70,2%
Oprocentowanie pożyczek zapłacone oraz odsetki za zwłokę, kary umowne	2 377	2 784	2 891	2 430	3 708	152,6%
Pozostałe przychody (doradztwo energ., wdrażanie progr.Czyste Powietrze, inne)	499	491	567	1 575	1 878	119,2%
Przychody z operacji kapitałowych	858	654	382	199	2 949	1 481,9%
RAZEM	38 362	38 477	51 868	44 832	42 842	95,6%

* bez środków udostępnionych w ramach podpisanych umów z NFOŚiGW

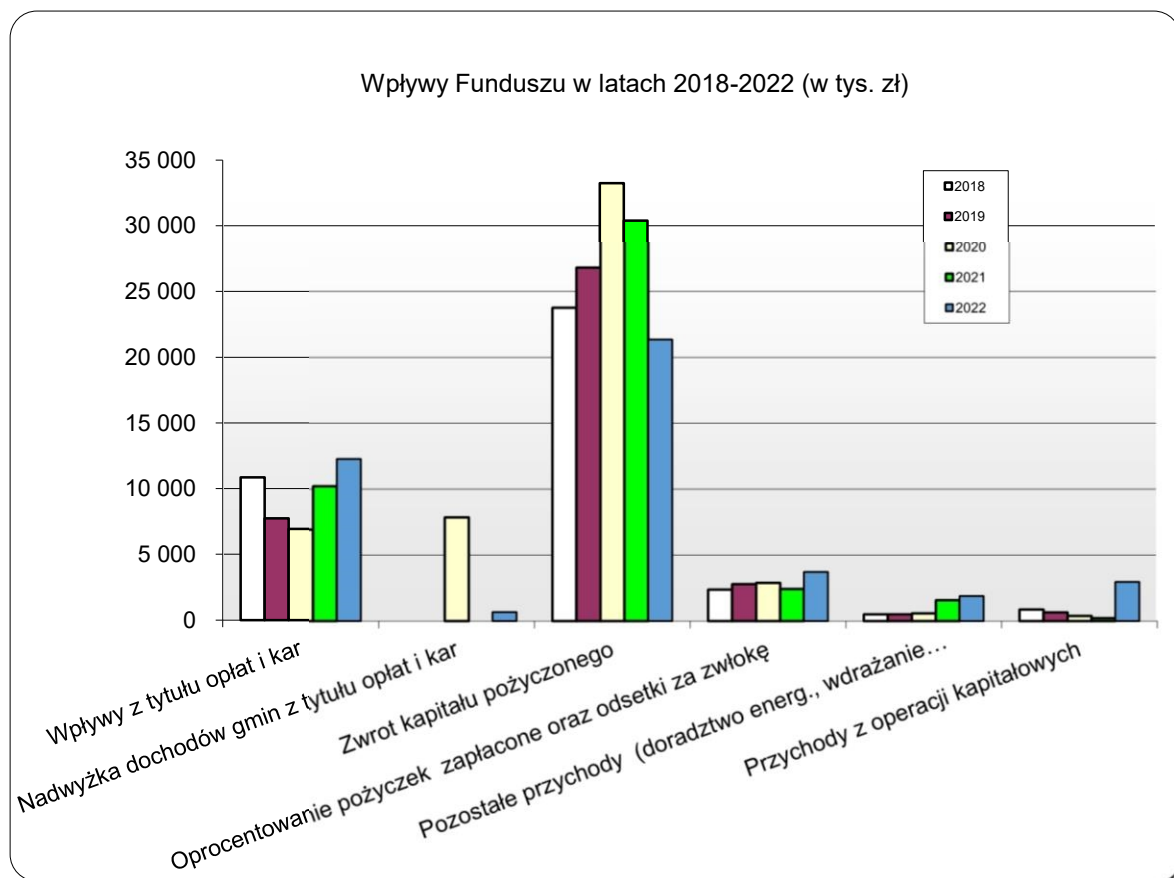

TABELA 6. Wydatki / koszty Funduszu w 2022 roku (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Plan na 2022 rok	Korekta planu (ostatnia)	Wykonanie	Struktura wydatków
Wpływ pożyczek	50 000	30 000	24 226	59,9%
Wpływ dotacji i przekazania środków dla PJB	7 350	8 195	7 970	19,7%
Inne ustawowe*	350	430	394	1,0%
Umorzenia	0	0	0	0,0%
Wydatki inwestycyjne	605	218	218	0,5%
Koszty utrzymania organów i Biura oraz pozostałe koszty operacyjne i finansowe	8 790	8 350	7 658	18,9%
RAZEM	67 095	47 193	40 466	100,0%

* łącznie dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych, nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska

